

Детско-юношеска класика

ЗЛАТНО ПЕРО

РАН БОСИЛЕК

ПАТИЛАНЦИ

Издателска къща „Хермес“

РАН БОСИЛЕК ПАТИЛАНЦИ

chitanka.info

В книгата е представен незабравимият герой на Ран Босилек Патилянчо. Чрез неговите изпълнени със заразителен хумор писма до Смахурко писателят рисува неповторимия детски свят, в който забавните игри и смехът, често са последвани от сълзи, а лудориите на малките палавници водят до наказания от страна на възрастните. Веселите приключения на любопитните, находчиви и жизнерадостни патиланци неизбежно са свързани с тяхната строга, но любяща баба Цоцолана. В изданието са включени „Патилянчо“, „Патилянско царство“, „Бате Патиляне“, „Патилянчо Данчо“, „Патилянчо на село“, „Патилянско училище“.

ПАТИЛАНЧО

БАБА ЦОЦОЛАНА

Драги ми Смехурко,

Бързам да ти пиша. Но как да захвана? Ще почна направо с баба Цоцолана. Ех, да знаеш само колко е припряна! Но аз се не стреснах. Прислужник ѝ станах.

Чух край мен да казват: „Горкото момченце! Има да си пати. То не знай, че баба честичко налага!“

Но и те не знаят, че мен Патиланчо ме дигат и слагат. Не знам по-нататък що има да става. Но моята баба страх ми не внушава. Тя лесно се сърди. Ала пък и лесно гневът ѝ минава. Кресливичка пада, но не се преструва. А за мен, Смехурко, това много струва. Що трябва да правя всякога ще зная. Тя самичка вчера си каза каква е.

— Патилане — рече, — ти трябва да знаеш, че аз съм припряна.

— Нищо, бабо, нищо. Затуй пък аз нося сърчице засмяно.

— После, Патилане, моята ръчичка възтежичка пада. Та ако те нявга така поналожа...

— Нищо, бабо, нищо. То без туй не може. Добре се разбрахме.

После мойта баба две стомни донесе и така ми рече:

— Хе там на мегдана, оттук недалече, за вода ще идеш. Чешмата ще видиш. Тъй е обичаят. По вода да тръгне от сега до края.

— Зная, бабо, зная.

И аз се завтекох с шарените стомни. Тичах да се върна. Та бърз и послушен баба да ме помни.

Ала нали има глава да си пати. Без да ме съгледа, колелото блъсна в мен съседа Страти. Той литна, горкият, нагоре с нозете. Ала и аз счупих стомните, и двете. Но стисках им здраво дръжките в ръцете.

Ни жив, нито мъртъв, при баба се върнах. Счупените дръжки отдалеч тя зърна. Ех, че като викна баба Цоцолана!

— А бре, Патилане! С това ли захвана? Жив не ще останеш, ако те подхвана!

Но аз ѝ разказах как белята стана. И лесно ѝ мина.

— Кой, Страти ли? — рече. — Зная го аз него! Той три пъти вече как тая година и мене събаря. Не можа ли барем там да се пребие!

— Ох, стига му, бабо! Сега на чешмата раните си мие.

— Така му се пада. Вчера щял да смаже съседката Рада. Но той още днеска стомните ще купи. А ти тичай! Със бялото менче иди на чешмата. С него и да паднеш, няма да се счупи!

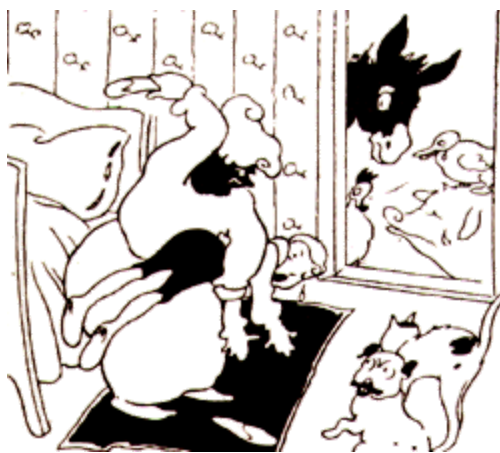
Със бялото менче донесох водица. Всичко се заглади. И аз не опитах как лекичко милва на моята баба тежката ръчица.

Чакай второ писмо, драги ми Смехурко.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

КАКВО ЧУДО СТАНА

Драги ми Смехурко,

Седнах да ти пиша, та да се посмееш. То за смях е, зная, но аз си изпатих. Казано накратко, тупаха ме, братко.

Ти нали познаваш баба Цоцолана, дето бях ти писал, колко е припряна? Тя за хубостчица душата си дава. Два месеца става вечер не пропуска да не се намаже със едно мазило, дето подмладява. Баба Цоцолана от това мазило по-млада не

стана. Ала то докара моето патило.

Една вечер късно баба Цоцолана уж беше заспала, а викна високо от своята стая: „Слушай, Патилане! Легнала съм вече. Дай ми от долапа малката кутийка с бялото мазило!“

Аз скочих и грабнах първата кутийка, що в долапа зърнах. Внесох я и питам:

— Свещ дали да паля?

— Хайде, вече лягай! Свещта пари струва. Баба ти си знае: и в тъмното може!

Аз бързо излязох и никак не знаех, че вместо кутийка с бялото мазило, бил съм й занесъл пак такваз кутийка с боя за обуца.

Легнах си спокойно. През стената слушах в съседната стая, как баба пъшка, пъшка не заспива, с чудното мазило бръчките разтрива.

На сутринта рано, както всяка заран, бързоръка Дана кафе й занесе. Но още на прага, чу се страшен трясък. Тича вънка Дана, вика, та се къса: „Какво чудо стана! Кой дявол го стори? Баба Цоцолана станала мецана! Идете я вижте! Щом само я зърнах, подноса обърнах!“

Вик и олелия — махалата се смая. Котаракът скочи, кучето залая...

Но разбрах аз скоро мечката каква е. Тя ме сграбчи здраво, с чехъла заудря...

Съседи се събраха, та ме отърваха.

Тъй, драги Смехурко, баба Цоцолана на мецана стана, ала и по мене здраво не остана. Но всичко минава. Всичко се забравя. На, сега ти пиша и смях ме задавя. Пращам ти картинки. Аз сам ги рисувах. Но щом ги разгледаш, скъсай ги веднага, че не дай си, Боже баба да узнае, чехълът ѝ страшен пак ще заиграе!...

Хайде, толкоз стига.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

СВИНЧО СЕ ПРОСЛАВИ

Драги ми Смехурко,

Пак писмо ти пиша — ти да се посмееш, аз да се разтуша.

Баба Цоцолана чуден Свинчо има, дебел като нея. Аз и той сме двама приятели верни. Кога ме натупат, при него отивам, нему се оплаквам. Той ми

грухти кротко и ме утешава.

Преди две недели разбрах, че ще колят за Коледа Свинчо. Домъчня ми много. Цяла нощ не мигнах. За Свинчо все мислех. Как да му помогна? Как да го разтуша? Най-сетне намислих. Аз бях чувал често от съседа Крайо, че неволя тежка с вино се забравя.

На сутринта рано грабнах от долапа едно шише вино и право при Свинчо. Излях му го бързо в малкото корито и така му рекох:

— Неведнъж ти, Свинчо, си ме утешавал. Сега мой ред иде. Лоши дни те чакат. Сръбни, утеши се. Навън излез после, та поразходи се. Мене ако питаш, не се връщай вече. Забегни далече!

Послуша ме Свинчо. Хубавичко сръбна. В коритото капка винце не остави. Но затуй пък толкоз славно се прослави!

Мирен в друго време, сега Свинчо рипна, стобора прескочи и хукна навънка. Де се взе насреща чичо Тънкопретко! Свинчо го събори и той падна възнак, с краката нагоре.

Но Свинчо не спря се. Де скача — не види. Баба Цоцолана насреща му иде. Той я блъсна силно и тя се търкулна.

Но съседа Байо той най-много смая. Байо си вървеше. Позамислен беше. Отпред нещо скочи. Дорде Байо усети, Свинчо му се мушна право под нозете. На гръб го задигна и хукна със него...

Дълго Свинчо тича. Много пакост стори. Съседи се сбраха, едвам го прибраха.

Но след туй настана за мене пердаха.

Чичо Тънкопретко с дебела тояга като ме подхвана, като заналага... Видях аз без време по пладне звездите.

Та така, Смехурко. Свинчо се прослави, пък аз си изпатих.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:

Весел Патилянчо

СВЕТКАВИЦА

Драги ми Смахурко,

Не вярвам да знаеш, как от силен удар светкавица става. Та затуй ти пиша, да ти поразправя.

Не ща да се хваля. Но ти ме познаваш. Рисувач съм славен. Един ден си рекох „Днеска ще рисувам баба Цоцолана. Но как тъй да стане, че като се гледа — да не се познае?“

Кроих, смятах, мислих. Най-подир намислих. На тънка хартия нарисувах с въглен една кукумявка. Но тъй я улучих, че щом я съгледа, кучето заджафка.

И реших да лепна мойта кукумявка под стрехата наша, та гаргите с нея по двора да плаша. Никак не се бавих. Картинката страшна на стола поставих, лепилото грабнах и почнах да мажа. Цялата картина отзад аз нацапах.

В туй време във викна баба Цоцолана:

— Де си, Патилане?

И аз цял изтръпнах. Четката в джоб мушнах, лепилото грабнах, в долапа го пъхнах. Но мойто плашило на стола остана... Влезе натъкмена баба Цоцолана.

— Иди да ми купиш кутийка червило! — извика тя строго и седна на стола.

Аз се разтреперих. Белята готова: моето плашило се залепи здраво о роклята нова. Дано не го види! Запази ме, Боже!

Хукнах за червило. Купих и се върнах.

Баба Цоцолана бързо се приготви. На пътя излезе в премени богати. Па по гости тръгна, важно се заклати. Но смях гороломен наред пътя спря я. Мало и голямо викаше след нея:

— Баба Цоцолана пак за присмех стана!

И тя се обърна, плашилото зърна, па назад се върна люто разлютена. Рисувача кой е — веднага се сети.

— Ти сега ще видиш, Патилян проклети! — викна тя, замахна и така ме плесна, че из мойта буза светкавица блесна!

Добре, че избягах, та тя не повтори. Иначе Бог знае що щеше да стори!

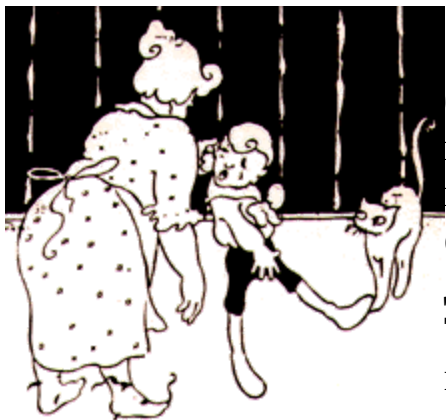
Поутихна после баба Цоцолана и твой Патилянчо жив и здрав остана. Ала до днес още, щом само съгледам тежката десница, мене ми се счува, че плесница пляска. И виждам как страшно светкавица бляска.

Но аз пак съм весел, драги ми Смехурко. На цял свят разправам, за смях и за слава, как от силен удар светкавица става.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

ДЕБЕЛАНКО

Драги ми Смехурко,

Знаеш колко много мойта господарка, баба Цоцолана, е към мене вече строга и припряна. А своето куче майчински милува, все с мляко го храни, по носа целува. А то едно куче — да го не погледнеш: късо и дебело, на своята стопанка красотата взело. Тя му вика Мими, а аз — Дебеланко. Като всеки глезльо, навред нос въвира. И веднъж случайно хапове за сила на стола намира. Без да му размисля, всичките излапва. От тая подсилка бабин Дебеланко страшно дебел стана. Стигна и задмина баба Цоцолана, легна Дебеланко — не може да мръдне. От пълнота вече едвам-едвам диша. Уплаши се много баба Цоцолана. Замаяна ходи, косата си скубе и току нарежда:

— Оле, какво стана! Бабиното Мими! Гледай, ще се пръсне! Как да му помогна? Божичко, кажи ми!

И насъбра баба врачки и знахари. Нищо не помогна. Доктори повика — и млади, и стари, ала никой помощ на Мими не даде.

Тогаз аз се сетих, че лекарство зная. Втурнах се веднага у съседа Байо.

— Слушай, чичо Байо! Бабин Дебеланко толкоз дебел стана, че от пълнотия а-а ще се пръсне! Пиявици, зная, у теб се намират. Дай ми ги с шишето, та наш Дебеланко от смърт да избавя.

— Добре си намислил, весел Патилане! — каза чичо Байо. — От това лекарство добре ще му стане.

И той ми подаде едно шише пълно с пиявици черни. Аз грабнах шишето. Припнах бързо вкъщи. Напълних веднага със вода легена и изтърсих в него моето лекарство.

Замърдаха страшно черните гадини. Но аз се не стреснах. Хващах ги безстрашно с ръце из водата и лепях ги бързо по наш

Дебеланко. Коремът, краката, гърбът и главата — вредом почернях.

За няколко дена от мойто лекарство бабин Дебеланко съвсем се оправи — слабичък и тънък като мене стана. Зарадва се много баба Цоцолана...

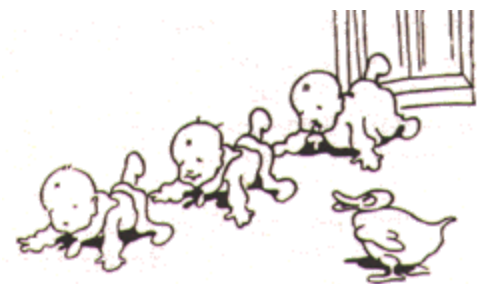
Но, за проклетия, моето лекарство в легена забравих. Една сутрин рано баба Цоцолана взела да си мие в легена краката. И миг не минава, крясък гороломен къщата разтресе... Баба Цоцолана, с пиявици жадни на двата си крака, към мен се понесе... Сещаш се самичък, какво ме дочака...

Та така, Смехурко. Аз добро направих, бабиния глезльо от смъртта избавих, а като отплата, баба ми наложи хубаво снагата. Но туй ми не пречи пак да съм си весел!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

ПАТИЛАНЧОВО ЦАРСТВО

Драги ми Смехурко,

Баба Цоцолана три внучета има. Нека ѝ са живи! Те са малки още, ала пакостливи и като големи на бой търпеливи. Пред баба си само не смеят да шавнат. За най-малко нещо — все ще ги наложи. Каквото поискат, все вика: „Не може!“

Един ден тя рече:

— Слушай, Патилане! Ти си умен вече. На пазар отивам, а ти гледай тука пакост да не стане. На тебе оставям малките играчи. Ала въвн на двора ти недей ги влачи. Гледай да не тичат и да не се борят. Тебе ще набия, ако пакост сторят. Аз ще се завърна скоро от пазара, и всичко в ред тука искам да заваря!

— Слушам, бабо, слушам! — аз ѝ отговорих и след нея кротко вратата затворих.

На пазар замина баба Цоцолана. И вкъщи, Смехурко, твоят Патиланчо господар остана.

Припнаха към мене малките играчи и викнаха всички:

— Бате Патилане, да идем на двора. Недей като баба да казваш: „Не може!“ Като сме мънички, ний не сме ли хора? Я виж какво слънце грее въвн на двора!

Аз не се почудих и викнах веднага:

— Аз тук сега съдя! Може, деца, може! Ще търпим юнашки, ако баба после ни добре наложи!

И без да се бавим, припнахме на двора. А там друго искат мойте славни хора:

— Бате Патилане, жив и здрав бъди ни! Кажии нали може да играйм на свинии? Ти ще си свинаря, а ние — свинчета. Да си скокнем лудо с четири крачета!

Пак не се почудих и викнах веднага:

— В патиланско царство всичко, деца, може! Ще търпим юнашки, ако баба после ни добре наложи!

И станаха свинки малките играчи. Най-малкото свинче зина като гардже и почна да грачи:

— Бате Патилане, жив и здрав бъди ни! Нали сме свинчета, в локвата да скочим сега позволи ни! Кажи, нали може?

— Може, деца, може! Щом Патилан съди, както ви се иска, нека така бъде!

И в локвата кална скокнаха и трите!

Ура! Да живеят смехът и игрите.

Но на мойто царство тук краят настана. Без време се върна баба Цоцолана. Свинар и свинчета тя наред подхвана! На славното царство безславен край сложи — мене и децата хубаво наложи...

Та така, Смехурко. Мене пак ме биха. Но малките братя ме поутешиха. Боят като мина, те пак се разсмяха, при мене дойдоха, засмяно казаха:

„Нищо, че ни биха, бате Патилане! Боят се забравя, смехът ще остане!“

Поздрав най-сърдечен от мен и от мойте малки патиланци!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

КАТО НИКОГА

Драги ми Смехурко,

Ти не ще повярваш, но така е, брате. Този път Патиланчо нищо не изпати. Нищо не ми стори баба Цоцолана — мойта господарка лоша и припряна. Пък аз разбрах вече от какво се плаши, и сега по-мъчно тя ще ме пердаши.

Баба Цоцолана племенниче има. За него разправя, че звездите снима. Дяволин се казва. То с мене играе и всякога знае, как

баба да смае.

Веднъж то намери ядките в долапа. Без да му размисля, всичките излапа. В празната кутия мишници постави, а върху капака дупчица направи. Като зърна баба празната кутия, котака подхвана — току не преби го.

— Ах, ти, котарако! — вика тя и бие. — За хубост ли само ще те храним ние! И таз сутрин толкоз връвчуни излапа, а мишките ходят и шетат в долапа!

Горкият Котанчо! Без вина пострада! Съжалих го много и на ум си рекох: „Чакай, Дяволине! Тъй няма да мине. За таз дяволия друго ти се пада!“

Баба Цоцолана в дървена кутия други ядки сипа. Знаех аз, че скоро хитър Дяволинчо и тях ще напипа. Затуй, без да знае баба Цоцолана, една жива мишка хванах от капана и пъгнах я скришом в новата кутия.

Но за проклетия, знаеш ли що стана? Минутка не мина, във вратата хлопна и влезе засмяна баба Цоцолана. Води Дяволина.

— Ела тука, лели — кротко му говори и с ръка посегна, долапа отвори. — Вчера леля купи печенички ядки. Ах, колко са сладки!

И тя поотхлупи новата кутия... Но мишката скочи, бабата изписка, ядките захвърли, далече отскочи. Дяволин изплака. Спусна се

котака, в долапа затрака. Баба Цоцолана от страх не знай де е, в пазвата си плюе и чак на кревата тича да се крие... Пък аз дотогава все мислех, Смехурко, че не може никой я уплаши. Сега една мишка туй чудо направи! Сърце патиланско не можа да трае. Смехът ме задави и аз се изкисках.

Баба Цоцолана сякаш това чака. Право от кревата рипна с двата крака и хукна към мене. Но аз не съм глупав — избягах навреме. Мушнах се в долапа под миша закрила.

Баба Цоцолана, далеч от долапа, сърдита застана, със очи ме стреля, ала да пристъпи към мене не смее. Тя ме гледа, гледа, па взе да се смее...

Ядът ѝ отмина, и без бой се мина.

Та така, Смехурко. За чудо голямо, изпати си само баба Цоцолана, а твой Патиланчо нетупан остана.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПРИЯТЕЛИ ВЕРНИ

Драги ми Смехурко,

Днес ще ти разкажа за наш котаранчо. Татунчо се казва. Гърбеца му баба често попремазва. Но той, и натупан, юнак се показва. Затова сме с него приятели верни. А от вчера вече сме и неразделни. Където отида, той след мене тича. Аз сега ти пиша, а той току мърка и току наднича. До сами перото носа си завира. Да чете не знае, а сякаш разбира, че за него пиша.

Баба Цоцолана вчера рано стана. Торта с крем направи. На масата още топла я остави. Прескочи да види стрина Сладкодумка. А там като иде, с часове остава.

И ето тогава Татунчо подигна и двата си крака, тортата погледна, засука мустака и сякаш си рече: „Как сладко мирише! Но само да кусна, зная що ме чака!“

Разбрах какво мисли. Гърбеца му исках от бой да предпазя и казах:

— Татунчо, не бива! Трошица да хапнеш, баба ни пребива! Почакай мъничко. Баба поне късче все ще ми остави. Ще го дам на тебе. Сега бъди умен — пакост недей прави!

Татунчо послуша. Смъкна си краката. Примижа и тръгна бавно към вратата...

В туй време аз почнах да чистя обуца. Както бях записан, чух, че котаранчо скочи от високо...

— Ах, Татунчо! — викнах. — Защо не послуша? Какво сега стори? Ах, какво направи тортата отгоре! Как сега ще срещнем баба Цоцолана? Не знаеш ли колко е лоша и припряна!

Татунчо се стресна. Жалостно погледна. Искаше да каже:

— Ех, какво да правя! Не изтраях, братко. Ти виждаш самичък, как мирише сладко! Ако си не взема, баба ми не дава!

Разбрах го веднага. Него така често баба го налага! И да го изкажа, тя пак ще ме бие. По-добре ще бъде горчивата чаша аз сам да изпия.

Бабината блуза бе свита на стола. Аз грабнах котака. Обвих го във нея. Така скрит да чака, докато на баба гнева поразсея.

В туй време и баба от вѐнка пристигна, тортата съгледа и още от прага страшна врява дигна:

— Ах, ти, Патилане! От тука щом мръдна, и пакост ще стане! На какво прилича тортата отгоре! Сега казвай бързо! Ти ли това стори?

— Бабо, аз... такава...

— На̀ ти теб такава, на̀ ти онакова!

И тя ме удари. Дигна да повтори, но назад се дръпна, очи ококори. Пред нея стоеше в широката блуза изправен котака. Не ще заради него друг да пострада! От бой се не плаши никога юнака!

Ала баба грабна чепата тояга. Добре го наложи. Но той се изкопчи и чак вѐн на двора с блузата избяга.

Та така, Смехурко, тоз път тѐй се случи, че твой Патиланчо малко бой получи. Ала Котаранчо добре го отнесе.

Хайде, стига вече. После пак ще пиша.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ДЪЛГОБРАДКО

Драги ми Смехурко,

Откак не съм писал, дълго време стана. На почивка ходи баба Цоцолана. Морски бани прави. Нервите й, казва, станали по-здрави, а ръцете вече — по-кротки и нежни. Не тупкат тъй често, както в дните прежни. По-рядко си патя. Затуй рядко пиша.

След морските бани баба Цоцолана тихогласна стана. Малко кряска вече. Но затуй пък други кресльо ни довлече. Един козел глупав със нея пристигна. И цялата къща на глава той дигна. Врещи и се бори. По цял ден лудува. А баба го гали и не дава никой нищо да му стори. Онзи ден мен блъсна. Мушна котарака. Разбрах аз, че козльо майстора си чака.

За черква вчера баба се облече. Но преди да тръгне, тя ми кротко рече:

— Мойто огледало дай тук на чардака, да си поогледам отзад двата крака, дали добре стъпват в новите пантофки.

Аз й го изнесох. Тя го сложи ниско, до сами долапа, па гледа, па зяпа отдалеч и близко.

А през това време козелът не дреме. Във стъклото гладко той отдалеч зърна други дългобрадко. Втурна се лудешки, в главата го блъсна и — прас — вред по пода стъклото се пръсна...

Баба Цоцолана много се уплаши. Но като й мина, пак мен напердаши.

— Ти, ти Патилане, на туй го научи. Аз си го доведох кротък кат' момиче!

Нищо не отвърнах. Пометох стъклата. Но кроях си вече за козльо отплата.

Щом баба излезе, взех здравата рамка и върху дъската, която по-рано стъклото крепеше, козел нарисовах със рога извити. Рисувах го

дълго. После поотстъпих. Отдалеч погледнах. Като жив стоеше той върху дъската. И клатеше сякаш за борба главата.

Зарадван котакът скочи на долапа. Погледна ме хитро. Искаше да каже: „Кой каквото бърка, това нека лапа!“

Примамих козела. Той много не мисли. Щом друг козел зърна, назад се изправи, презглава се втурна, рамката удари. Дъската изпраска. Котакът подскочи, изфуча изплашен и в легена скочи. И в отвора зинал козльо се натика. После се задърпа. Ала късно беше. Дъската забита врата му бодеше. И с рамката вълна той вряска и тича. Мало и голямо сред двора се стича.

— А, бре, Патилане, туй на що прилича! — викна запъхтяна баба Цоцолана.

— Нищо, бабо, нищо. Твоето момиче само си нахлузи това огърличе!

Ти сам се сетиш, драги ми Смехурко, после какво стана. Знаеш добре вече баба Цоцолана. Студените бани тук безсилни бяха. Ушите ми дълго след това пламтяха. Но млади и стари от сърце се смяха.

Здрав бъди, Смехурко! Скоро пак ще пиша.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

СПОРТИСТКА

Драги ми Смехурко,

Нали бях ти писал — морски бани прави баба Цоцолана. Дебеличка беше, по-дебела стана. Онзи ден тя рече:

— Къде ще се дяна такваз дебелана? Не! Така не бива! Който ме погледне, все ще се присмива. Вече да отслабна много ми се иска!

— Това лесно става. Ще станеш туристка! — подсети я бързо чичо Тънкопретко. — А щом ти хареса, време да не губиш, а да се запишеш направо спортистка!

И тя не се бави. Обуца, фланела, шапка и тояга веднага набави.

И ето я вчера баба Цоцолана рано-рано стана. Облече се бързо в новата премяна. Не хареса само ниските обуца.

— Патилане — рече, — донеси ми тука новите пантофки.

Аз ѝ ги донесох. Обу ги и каза:

— Готова съм вече. Тръгвай сега с мене! Днес ще се качиме горе на баира. Ще ме слушаш само! И тая торбичка ще носиш на рамо!

Подскочих от радост. Уплаших котака. Той рипна пред мене. Докато го зърна, път на баба мина. Но тя не се върна. Излезе отвънка и пое по пътя. Тръгнах подир нея.

Вървахме, вървахме — стигнахме баира.

— Хайде сега, бабо! Тука ще се спира!

— Ти по-малко дрънкай! Баба ти си знае.

Тръгнахме нагоре. Над нас сняг захвърка. Баба се задъхва. Нищо не говори! Тук-там се спъне. По-горе потъне. Но върви, не спира. И аз със торбата тичам отподире.

Тъй както вървахме, токчето на баба изведнъж изпраска. Тя се люшна, викна, в снега се събори и ръце замаха надолу, нагоре.

Хвърлих се към нея, дано ѝ помогна.

Но тя се обърна, надолу се свлече. После се търкулна и мене повлече...

Презглава надолу двама полетяхме. Летяхме, летяхме. Най-последно се спряхме.

Станах аз, погледнах и ръце разперих. Знаеш ли, Смехурко, пред мен що намерих? Една снежна топка, голяма, голяма. И топката рита с високи пантофки. От нея отгоре глава се подава. Вика, та се къса.

Жива топка беше баба Цоцолана.

Аз я гледах, гледах, засмях се и рекох:

— Ставай, бабо, ставай! То какво излезе? Ти, наместо слаба, подебела стана.

Добре, че ръцете не бяха открити.

Хора се събраха и много се смяха.

Но що после стана вкъщи не видяха. Пак си поизпати моята гърбина.

Но туй не помогна. Баба Цоцолана туристка не стана. Котка път ѝ мина.

Здрав бъди, Смехурко.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

КОЗУНАЦИ

Драги ми Смехурко,

Цяла нощ не мигна баба Цоцолана. Козунаци меси. Едвам отзарана си подремна малко. После се събуди. Бързо се облече. Посочи тестото и така ми рече:

— В черква заминавам. Скоро ще се върна. Тия козунаци на тебе оставям. Тука в нощовите, както са завити, да ги не похващаш. Вратите затваряй! Печката подклаждай! Чу ли, Патилане!

— Слушам, бабо, слушам. Както ми поръчваш, всичко тъй ще стане.

И баба замина. Аз подкладох силно печката гореща. Цял във пот потънах, поседнах насреца. Но много не мина, и при мен довтаса весела дружина — тримата юначни малки патиланци.

Още от вратата подскачат и викат:

— Ти сам ли си тука, бате Патилане!

— И баба я няма!

— Ура! Патилански Великден ще стане!

— Я вижте! Яйцата! Боядисани вече!

— Борец ще си взема!

— И за борец искам. Ти стой по-далече!

— Ето го бореца! Кой иска да чука?

— Дай бе, дай го тука!

Но аз се намесих:

— Недейте лудува. Баба ще си дойде. Зле ще ни подхване. Недейте! Не може!

Мойте патиланци гракнаха върху ми:

— Бате Патилане, ти ли си, не си ли? Кога се научи да викаш „Не може“? Откога забрави, че на бой и глъчка ние сме корави!

На таквиз юнаци, мили ми Смехурко, що можеш направи? И аз ги оставих да чукат яйцата.

Печката подкладох. Кога се обърнах, нито един вече здрав борец не зърнах.

Но друго видяха малките играчи:

— Бате Патилане, във това корито какво е завито? Дай да го погледнем!

И дорде ги зърна, малките юнаци тестото отвиха:

— Оле, козунаци! Ах, колко са много! Бате Патилане, гледай ги — изтичат! Да ги събереме! Че най-много ние от тях ще ядеме!

Аз се поуплаших. Ако баба още малко закъснее, това тесто живо съвсем ще прелее.

— Недейте похваща! — викнах на децата. — Тук се не месете! Че не козунаци, а бой ще ядете! Аз ще се затичам, да кажа на баба. Вие тук пазете!

И тозчас се втурнах. В Черквата се вмъкнах. Настрани повиках баба Цоцолана. Казах ѝ изплашен, какво вкъщи стана. А тя ръце дигна, за глава се хвана. Забрави къде е и викна високо:

— Превтасали, Божке! Тичай, Патилане! Отвий нощовите! Пригответи тавите!

И аз се затичах. Стигнах скоро вкъщи. Отворих вратите. Спрях се като гръмнат: моите юнаци, със тесто покрити, станали самите живи козунаци. Гледат ме и викат, весели, честити:

— Бате Патилане, знаеш ли без нази що щеше да стане? Нищо в нощовите не щеше да свариш!

В таз минута влезе баба Цоцолана, цяла запъхтяна. Най-напред се смая. После ахна, викна и наред захвана — мене и децата. Добре ни натупа. Но и тя, горкана, само тесто стана!

После ѝ премина. И ние след малко се развеселихме. Но за всеки случай яйцата строшени под масата скрихме...

Та така, Смехурко. Твоят Патиланчо поизпати множко с малките юнаци. Но пак си е весел.

Честит ти Великден! Сладки козунаци!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ИЗПЪДЕН

Драги ми Смехурко,
Знаеш ли що стана? Скара ми се вчера баба Цоцолана. Ех, като закряка! Ех, като завика! Крушата на двора, вярвай, затрепера като трепетлика. Събраха се хора, ала тя не спира:

— Ти, ти, Патилане! Ако ти не беше, туй голямо чудо не щеше да стане! Котаракът легнал в новата ми шапка! Ти си го разгалил! Мишките забравил! В дренченото сладко цял плъх се удавил! Твойте патиланци, дето ти ги учиш, бялата ми рокля с мастило обляли! Крушите във коша до една изяли. Тая сутрин тука ти ми ги довлече! Ти, ти, ти! Махай се! Иди си! Не те искам вече!...

Ех, мили Смехурко, сви ми се сърцето. Аз често си патя за другите, братко. Честичко ме тупат. Но след боя всичко пак си тръгва гладко. Сега не преглътнах тежките обиди.

— Ще си ида — рекох. — Нека и тя види, че и патиланец гордо сърце носи!

Тръгнах си печален. Но не щеш ли, тука друго чудо стана. И очи изблещи баба Цоцолана. След мене потегли Татунчо котака. А след него Петльо с ярка късокрака. Мойте патиланци тръгват редом с мене. Вървят и ми думат: „Бате Патилане, ние сме със тебе, каквото да стане! Сух хляб да ядеме, пак ще ни е сладко!“ Гледам и не вярвам! След мене потеглил бабин Дългобрадко. После моят Свинчо, после Патарана, че и Дебеланко, любимецът бабин, и той ме последва. Щом аз си излязох, в къщата на баба никой не остана. Не щеш ли, тогава на молба удари баба Цоцолана.

— А, бре, Патилане, мислиш ли що правиш? Тук сама-самичка как ще оставиш! Върни се, върни се! Било какво било, вече не сърди се! Аз нека си викам, ти недей ме слуша. То без вик не може. Ти нали навикна вече на гласа ми!

Гледах, мислих, гледах — баба домиля ми. Па току се върнах и
наред, Смехурко, мойте изпращачи до един прегърнах!
Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО

ДЕНЯТ НА ПАТИЛАНЦИТЕ

Драги ми Смехурко,
От черква се върна баба Цоцолана.
Моята дружина пред нея застана.

— Какво ново, бабо?

— Деня на детето днес цял свят
празнува. Навсякъде днеска децата
царуват! Днеска няма глъчка! Днеска

всичко може!

— Кой златар ти, бабо, позлати устата? — провикна се Данчо. —
Ти ли си, не си ли?

— Ех, игра ще падне! — обади се Мика. — Патилански празник
днес е, то се вика. Чухте ли, другари! И за нашто царство днес часът
удари!

— Зарадва ни днеска баба Цоцолана! — провикна се Дана. —
Дано така бъде, както пред нас рече!

А Ганчо отсече:

— Днескашният празник за чудо и приказ нека да остане! Казвай
що да правим, бате Патилане!

Аз тозчас измислих. От чичо Захари измолих за малко сивото
магаре. Впрегнах го в колата, покачих децата. Бързо го подкарах и
викнах високо:

— Хайде, дий, мой Сивчо! В полето, в гората! Да си отиграем,
както ний си знаем! С цветя да напълним догоре колата, с цветя да
накичим из града децата!

Докато излезем в улиците крайни, тръгнаха с колата много
патиланци, знайни и незнайни.

Стигнахме в полето. Влязохме в гората. Тичахме, играхме.
Смяхме се, крещяхме. И цветя набрахме. Помниче и здравец, момини
сълзици, синчец и иглика — късахме и с радост пълнехме колата. И
венци увихме, глави патилански със цветя покрихме. А едно момиче
със божур челото на Сивчо накичи.

— Браво, патиланке! — провикна се Данчо. — Добре, че се сети. Скоро цветя дайте! Венци изплетете! Като млада булка Сивчо украсете!

И доде издума, Сивчо се превърна на цветно магаре.

— Да вървим, другари! — викнах и подкарах към града колата.

Поехме със песни по главната улица и отвед събрахме из града децата. Наизлезе ънка мало и голямо. Ний кичехме всички със синчец и здравец, с помниче, с иглика. И още по-грѣмка песен се понася. И Сивчо се трогва, отваря грѣлище, почва да приглася.

Пред къщи ни среща баба Цоцолана.

— А, бре, Патилане! — извика засмяна. — Откъде намери толкоз дечурлига, че не ми ли стига твоята дружина!

— Жива да си, бабо! Радвай се и смей се! И от всички баби най-много гордей се! Патиланска баба! Така ти се пада! Сред тия юнаци вечно ще си млада! Ура! Да живее баба Цоцолана! Ура, да живеят смехът и игрите! Като днес да бѣдат всички дни честити!

И на ръце взехме баба Цоцолана, с цветя я покрихме. И пак смях и песни, пак игри чудесни...

Тѣй весело мина денят патилански, драги ми Смехурко!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПОСТНОЯДКА

Драги ми Смехурко,

Съседката Станка е вегетарианка. Месо не опитва. Яде зеленчуци като Дългобрадко. (Така се нарича бабиният козльо. Ти нали го знаеш?) Затуй аз ѝ викам стрина Постноядка. Тя на моята баба по цял ден говори. Иска тя и нея постница да стори.

— Какво още чакаш, мари Цоцолано? Изхвърли месото и от твоята къща! Постното започвай, докато е рано! После ще се каеш, ала се не връща. Ако не престанеш с месо да се храниш, тройно по-дебела от сега ще станеш! Но ако захванеш да ядеш коприва и да сърбаш често спаначна чорбица, вярвай ми, ще бъдеш пъргава и стройна кат млада козица!

Много се не чуди баба Цоцолана. Постноядка стана. За наш Дебеланко и за Котаранчо тежка скръб настана. Ала козльо бабин навири рогата и още по-гордо заклати брадата. Радост залюля го, че баба ще дъвче трева като него.

Веднъж рано стана баба Цоцолана. Събуди и мене:

— Ставай, Патилане! Стига ти лежане! Днеска никой вкъщи няма да остане. Събуди децата! Ще отидем всички отгатък реката. Там покрай гората ще берем коприва.

— Бива, бабо, бива! — рекох аз и скочих. Мойте патиланци веднага събудих. И те долетяха. Кошниците взеха, лудо закрещяха:

— Бабо, да си жива! Ще играем юнашки! И ще ти наскубем три коша коприва!

И тръгнахме всички, весели, честити. Тичахме, крещяхме. Гонихме врабците. Минахме реката. Стигнахме гората. И взехме да скубем в кошници коприва...

Баба се прозина, поседна и рече:

— Бре, какво започна да ми се доспива? Уж не е далече. А докато дойдем, слънцето припече. И сега по-трудно се пристъпва вече...

Слушай, Патилане! Доведи децата, да си поотдъхнем тука на тревата!

— Отдъхни ти, бабо! — викнаха децата. — Весел патиланец умора не знае! А пък таз поляна само виж каква е! Три дни да я гледаш — да се не нагледаш! Девет дни да тичаш, да се не натичаш! Ние ще играем... Ще берем коприва. При теб ще я носим. Нали така бива?

— Както ви се иска, така направете. Повече коприва само наберете. Кошниците двете тука напълнете!

И пак се прозина баба Цоцолана. Дрямка я обори. И тя неусетно очи си затвори. Ние засновахме надолу-нагоре. Две кошници пълни коприва набрахме. И край баба близо пак се заиграхме.

В туй време козелът пристигна от къщи. Вреци от далече и се люто мръщи. Сърди се, задето сме дошли без него.

Той стигна до баба. Кошниците зърна. Доде го погледнем, и двете обърна. Лицето на баба обсипа с коприва.

Дигна ръце мигом баба Цоцолана, лицето си хвана. Скочи, ахна, викна, да тропа захвана. После се затича. Тясна ѝ се стори ширната поляна!

Козелът избяга. Ний зад храст се скрихме. После се съвзехме. Намокрихме кърпи. Втурнахме се всички:

— Бабо, на студенко!

— Ето мокра кърпа. Турни на лицето!

— На ти още, бабо! Турни на ръцете!

— Олеле, лицето! Я го погледнете! Колко е червено! Колко е подуто!

Ех, че като викна баба Цоцолана:

— Червено! Подуто! Чакай да ви кажа, дяволи проклети!

И тя цапна, пухна, повтори, потрети — станахме червени и ний като нея. И никой да гъкне вече не посмея.

Като ни натупа, болката ѝ сякаш по-търпима стана. И викна тогава баба Цоцолана:

— Кошниците двете до стрък изпразнете! Всичката коприва тука оставете!

Кошниците празни ние в ръце взехме. И назад към къщи безславно поехме. Баба Цоцолана с чадъра прикри се. Но, не щеш ли, тъкмо пред нашата порта стрина Постноядка пред нея яви се.

— Мари Цоцолано, на какво приличаш! Кажи, какво стана?

Ех, че като пламна баба Цоцолана:

— На какво приличам! Пък смейш да приказваш! Махай се оттука! Ако ще дебела като слон да стана, постна храна вече няма да похвана!...

Че така, Смехурко. Баба Цоцолана за ден и до пладне постноядка стана. И по този случай позачерви малко черните ни кожи. Но без туй не може. Де щяхме да помним, че лекари бяхме... Така или инак, но пак се насмяхме.

Поздрав най-сърдечен от мен и от моите славни патиланци!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ОХЛЮВИ

Драги ми Смехурко,

Баба Цоцолана охлюви донесе и викна от прага:

— Патилане, де си! Тенджерата дай скоро!

Ама по-дълбока! Да захлупим в нея тая жива стока! Утре ще ги сготвя. С охлюви и винце първи май се среща, за сила и здраве. За неща

такива баба ти се сеца. Знае що да прави!

Тенджерата донесох и на баба рекох:

— На, бабо. Ето и захлупка. Но щом ги захлупиш, остави им барем една малка дупка. Светлинка да влиза. Че нали и те са животинки божи!

— Ти не знайш! Не може! Дяволи рогати са тез животини. Тъй да ги оставиш, час няма да мине, ще плъзнат из къщи — три дни ще ги сбираш! Ти навред се месиш, но малко разбираш!

В туй време дойдоха моите патиланци. Лудо закрепяха:

— Я! Охлюви! Аха-а!

— Бабо, да си жива!

— Де ги взе такива?

— Колко са големи!

— Дай да ги пасеме! Пак ще ти ги върнем живи-здрави вкъщи.

Баба се намръщи:

— Я си поснишете малко гласовете! Я си приберете до един ръцете! Нали знаете, че врява никак не понасям. Бой не си просете! Охлювите вътре ще стоят при мене. Аз ще дремна малко. Вие вън играйте, ала не крещете!

Както баба рече, така и направи. Охлювите вътре с тенджерата внесе. Добре ги захлупи. Досами леглото долу ги постави. Нещо поизмърка. Прозина се, легна и силно захърка.

Вън се заиграха моите патиланци. Аз на пръсти влязох в бабината стая. Как така ще трая! Тя си хърка сладко, а тез животинки

натикала в мрака! И аз поотместих мъничко капака. Па тихо на пръсти излязох на двора и там се улисах с моите славни хора.

Колко сме играли, не мога ти каза. Но по едно време вик страшен нададе баба Цоцолана:

„Олеле, умирам! Тичай, Патилане! Тичай, че душичка в мене не остана!“

Аз се втурнах вътре да видя що стана. Баба Цоцолана с охлюви покрита! И ръце размахва, и вика, и рита: „Помощ, Патилане! Помощ, бабин сине! Много се уплаших. Няма да ми мине! Изхвърли навънка тез страшни гадини!“

— Успокой се, бабо! Елате, момчета!

Моите патиланци тозчас дотърчаха. Охлювите сбраха, цял ден с тях играха и много се смяха.

Скоро се привдигна баба Цоцолана, ала оттогава охлюв не похвана.

Нека се запомни, драги ми Смехурко, че по тоя случай твоят Патиланчо нетупан остана.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПАТИЛАНСКА МОДА

Драги ми Смехурко,

Да ти се похваля. Нов занаят зная, със машинка стрижа. Никак се не мая. Докато си баба шапката премери, аз остригах моите славни патиланци и черното яре на съседа Байо. Ти ще се почудиш, как съм се научил и, главно, машинка отде съм получил. Свидливичка пада баба Цоцолана. Тя веднъж

ми рече: „Ти няма да ходиш в бръснарница вече, бръснар да те стриже! Много скъпо струва. Машинка ще купя. Аз бръснар ще стана.“ — И каквото каза, тозчас го направи баба Цоцолана. Тя мене острига. А мойта ръчица, щом машинка хвана, неоостриган косъм нийде не остана.

Един път дойдоха бабините внучки, Гана, Дана, Мика. Те и трите бяха с плетени косички.

Най-малката още от прага завика:

— Бабо, бабо, знайш ли? Ще станем момчета! Днес ще ни острижат. Ще идем и трите.

— Къде? — пита баба.

— При бръснаря Яне.

— Туй няма да стане! Къде ще вървите? На наш'та машинка трябва да извадим по-скоро парите! Почвай, Патилане!

— Не, не щем! Не може!

— Нас ще ни острижат „а ла гарсон“, бабо. Патилан не знае! (а ла гарсон значи, драги ми Смехурко, когато бръснарят някое момиче кат' момче залиже).

Но баба им викна:

— Вие какво знайте? От бръснар по-харно мой Патилан стриже! Хайде, Патилане!

И дорде усетят бабините внучки, до кожа им смъкнах меките косички. Патиланци същи и трите направих. Те една на друга взеха да се смеят. Пък аз се изпъчих и гордо добавих:

— Тъй, а, патиланки? Патилан не знае! „А ла гарсон“ що е при моята мода! Отсега нататък тя света ще смае! Навред ще се пръсне и вечно ще трае! Моми, момци, булки — всичките ще казват: „Я ме острижете а ла Патиланчо!“ И моето име вред ще се прослави!

— Стига, Патилане! Стига с твойта мода, че смях ни задави!

Не се мина дълго, друго чудо стана. Ти нали си знаеш баба Цоцолана? За младост и хубост душата си дава. Веднъж, без да искам, чух я да си казва: „С рязана косица човек по-млад става. Аз ще си я рязна, ала тая пуста съседка омразна, дето не помине, там няма да каже. Па нека си казва. Днес стригани ходят и по-стари даже. Но все пак не смея. Ех, да има някой, както съм заспала, тъй да ми я резне! Нека да се чуди, който ще тогава!“

„Става, бабо става“ — аз на ум си казах и още следобед своето изкуство пред баба показах.

Легна да подреме баба Цоцолана. Със коса си легна, а без коса стана. Ала не посмея майстор Патиланчо своята нова мода точно да приложи, защото си зная, драги ми Смехурко, баба Цоцолана как ще ме наложи. И аз я подстригах ни тъй, нито инак. Казано купешко, а ла таралежко.

Но доволна беше баба Цоцолана, че както кроеше, тъкмо така стана.

Хайде стига вече. Поздрав най-сърдечен от мен и от моите славни патиланки!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

БОЛЕН

Драги ми Смехурко,

Болен бях. Оздравях. И сега ти пиша, какво си претеглих от новата болест.

Аз откак се помня, много съм лудувал, много съм си патил, но досега нивга не бях боледувал. Не знаех, о, братко, че здравето било тъй мило и сладко.

Съвсем ненадейно тая пуста болест на легло ме сложи. Уплаши се много баба Цоцолана.

— Инфлуенца, Боже! Оле, Патилане! Стана тя що стана! И мене ще хване! Че какво ще правим, ако легнем двама!

— Не плаши се, бабо! Моята дружина не ще ни остави.

И много не мина, при мене пристигна патиланчо Данчо. Щом ме зърна, викна:

— Бате Патилане, какво чудо стана? Сред бял ден си легнал! И защо тъй гледа баба Цоцолана? Какво страшно има?

— Нищо, Данчо, нищо. Тая нова болест и мене събори.

Данчо отговори:

— Новата ли болест? Недей се страхува! Ще доведе татко. Той нали е доктор, лесно я лекува.

И Данчо изскочи. След малко пристигна Данчовият татко. Щом влезе, и рече:

— Де го да го видя тоя Патиланчо — прочутият бате на нашия Данчо.

И той ме прегледа, лекарства написа и на баба рече:

— Нищо страшно няма. По три жълти праха всеки ден ще взема. Ще прави гаргара. И в носа му капки начесто ще капваш. Па и ти си капвай и прави гаргара, за да се предпазиш, макар да си стара. Но най-важно, гледай строго да го пазиш — три дни да не става. И цяла неделя

навън да не мърда. С никакви другари да не поиграва. Че таз нова болест лесно се предава.

Това като рече, вярвай ми, Смехурко, сякаш с остро ножче на две ме пресече. Да лежа три дена и цяла неделя другар да не видя! Каж ми, как може сърце патиланско това да изтрае!

Но докторът никак не иска да знае! Спокойно излезе.

Лекарствата купи баба Цоцолана. И моята мъка отсега настана. Прахове горчиви, капки и гаргари и далеч от мили и верни другари!...

Но моят Татунчо, котаракът славен, утеха ми беше. Мъркаше ми сладко, до мене седеше. Бабин Дебеланко, и той ме тешеше. Гледаше ме жално, тихичко скимтеше. Искаше да каже:

— Не си ти за болест, весел Патилане. Ти скоро ще станеш, и твоето царство тук пак ще настане.

И баба към мене много добра беше. С моите лекарства и тя се цереше.

Една сутрин рано тя сам ме остави. Погледнах котака, после Дебеланко и на ум си рекох:

„Ще им дам лекарства, и новата болест няма да ги хване. Те поне да ходят весели и здрави. Баба Цоцолана нали така прави?“

Налях им в устата по малко гаргара и в носа им капнах от лютите капки. Те прихнаха лудо, скочиха веднага, блъснаха се в стола, лампата свалиха. Баба се притече. Те се не смириха. Тя с поглед ме стрелна и строго ми рече:

— Слушай, Патилане! Да не беше болен, знаеш що те чака! Но и то ще стане, като оздравееш. Съвсем друга песен тогаз ще запея!

Мина ден и други. Аз се попривдигнах. Но вън не излизах. Мойте патиланци всеки ден редовно от двора крещяха:

— Бате Патилане, кога ще излезеш, та в нашто царство радост да настане?

Един ден набързо прозорец отворих и викнах високо:

— Патиланци верни, скоро ще се срещнем. Но вий се пазете! Аз като изляза, други да не легне! Като баба всички до един сторете! Преди да сте болни, лекарства вземете! Сега за лъжици чорбени идете! Аз ще ви наля на всички гаргара, а вий си капнете от моите капки сами в носовете!

И хукна веднага моята дружина. С лъжици се върна. Налях им гаргара. Капките им дадох. Доде се обърна, баба Цоцолана здраво ме

прегърна, па ме поналожи и сърдито рече:

— Ти да не си мислиш, че ще се размине! Не си болен вече. Така ли се, щурчо, лекарство разлива!

Пламна ми сърцето и викнах зарадван:

— Бабо, да си жива! Никога тъй сладко ти не си ме била!

И аз се изкопчих, във весел изскочих и викнах юнашки:

— Да се веселиме! Здравейте другари! Не съм вече болен! Тупаничка здрава баба ми удари!

— Ура! Жив бъди ни, бате Патиране! Капнахме си капки! Сега няма нивга болест да ни хване!

И кихаха дружно малките нослета, и далеч избяга болестта проклета. Пази се от нея, драги ми Смехурко!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиранчо

ЗАГОВЕЗНИ

Драги ми Смехурко,

Ето че дойдоха Заговезни Сирни. Как можем на тоя ден да стоим мирни?

Баба Цоцолана на черква замина. И тозчас аз свиках моята дружина.

— Патиланци! — рекох. — Мало и голямо днес се преоблича. Днес маски се слагат, и всеки си става кой какво обича. Трябва ли и ние назад да останем? И ний трябва с нещо днес да се прославим. Баба Цоцолана искам да представим. Ала всичко бързо трябва да направим. Преди да се върне, ний да сме готови. Тогава да става каквото ще стане!

— Ах, как го измисли, бате Патилане! Смях голям ще падне! Казвай, казвай скоро кой какво ще прави!

Аз си бях намислил всичко от по-рано, та бързо нареждах:

— Ела тука, Гано! Във тия долапи са събрани всички бабини чорапи. Нахлувай от края: вълнени, памучни, черни, сиви, бели, та колкото може и твоите крака да станат дебели. После ще обуеш новите пантофи с златните чапрази, дето за Великден баба си ги пази. Ще седнеш на стола и ще се облегнеш, кръстом като баба крака ще протегнеш. На стола ще стъпи патилана Дана. Тя ще бъде съща баба Цоцолана. Синята ѝ шапка на глава ще сложи, бузи ще надуе и гуша ще спусне, доколкото може. С наметката нова ще наметнем двете: и Гана, и Дана. И ето готова баба Цоцолана!

— А нас де оставяш, бате Патиланчо? — се намеси Данчо.

— Под дрехата всички, край Гана и Дана, ний ще се изправим. Така по-достойно баба ще представим!

— Ами що ще правим, бате Патилане, ако се разсърди баба Цоцолана? — обади се Дана.

— Туй няма да стане. Нали за това си, Дано, най-отгоре. Тя като се види така младолика, ще грейне от радост, та няма да вика. И нищичко лошо няма да ни стори. Пък и най-подире не ни е първица —

и на заговезни нека ни помилва нейната ръчица. Що има да стане, нека да си става. А сега да почнем, че време минава!

Както бях намислил, тъкмо така стана. Нагласихме Гана. Покачихме Дана. С бабина наметка и двете завихме. Па при тях се скрихме.

Ето я — пристига баба Цоцолана. Под новата шапка наду бузи Дана. Хлопна се вратата. Заудряха силно на всички сърцата. Аз с пръст поразтворих новата наметка — по-добре да гледам, какво ще направи баба Цоцолана. Най-напред се стресна. Смаяна остана. После се усмихна. Но изведнъж Дана в смях нечуван прихна. И нашата нова баба Цоцолана с седем гърла викна — от смях се люлее. Истинската баба и тя с глас се смее. Но когато зърна новите пантофки с златните чапрази, дето за Великден само си ги пази, много се ядоса. Без да ще замахна, Дана да цапардоса. Тя скочи от стола. Другите повлече. Наметката скъса. И трябваше всички да бягаме вече... Но на заговезни всичко се прощава. А пък и на баба лесно ѝ минава. Аз свиках отново моята дружина и шепнешком рекох:

— Страшното се мина. Сега можем вече вкъщи да се върнем — сърцето на баба с молба да обърнем.

Но тук се обади патиланчо Данчо:

— Аз измислих нещо. Ще видите всички, колко е чудесно! Така ще се върнем при баба по-лесно.

— Кажу да го чуем!

— Ще сберем парички, по левче от всички. Портокал ще купим. И с него на прошка при баба ще идем. Ръка ще целунем. И ти реч ще кажеш, бате Патилане. И по мед и масло всичкото ще стане.

— Жив да си ни, Данчо! — дружината викна. — Добре, че се сети! Тъй е обичаят.

— Вий сами идете! — обади се Гана. — На мене, аз зная, най-много се сърди баба Цоцолана. Нали аз избягах с нейните пантофи! Нали аз повлякох нейните чорапи, и нови и вехти.

Но Дана я дръпна:

— Я върви със всички! Остави ги тия страхове проклети! Каквото ще стане, всички ще сполети.

Портокал избрахме. Общо го платихме. Сърца патилански със мъка смирихме. За прошка пред баба глави преклонихме. Аз ѝ портокала от сърце подадох и рекох:

— О, бабо, много си страдала от нашите грешки волни и неволни! И колко горчиви ядове си брала, когато сме били и здрави, и болни... Прости ни! Прости ни! И нашата обич към тебе, о, бабо, додето сме живи, няма да изстинее!

Баба се разплака и ние след нея. Тъй простени бяхме. После, то се знае, пак си се разсмяхме.

Хайде леки пости, драги ми Смехурко!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

ЮНАЦИ

Драги ми Смехурко,
Знайш ли отзарана, на Благовещение,
какво чудо стана? Бързам да ти пиша. Не
мога да трая. Снощи баба рече:

— Утре, Патилане, според обичая, рано
ще се стане. Ще идем на лозе. Огън ще
запалим, както беше лани, та змии да няма и

тая година.

— Ех, туй търси, бабо, моята дружина! Ще си отиграем! Ще
съберем съчки, шума и трънаци. И огън ще стъкнем, както ний си
знаем! Па ще го прескочим — да бъдем юнаци!

Изскочих на двора и викнах възраждан на моите хора:

— Патиланци верни, вървете и спете! Още в тъмно утре тука се
явете! На лозе ще идем да плашим змиите! Ще съберем съчки, шума и
трънаци. Ще подпалим огън и ще го прескочим, та цяла година да
бъдем юнаци!

Полудя от радост моята дружина...

— Ех, веднъж да съмне!

Тая сутрин рано (баба още спеше), дружината вече на двора
крещеше:

— Спиш ли, спиш ли още, бате Патилане? Хайде викай баба по-
скоро да стане!

Аз събудих баба. Та се попрозина, но нищо не каза. От леглото
стана. Уми се, похапна. И после облече най-скъпа премяна, па рече
засмяна:

— Днеска, Патилане, ново се облича, та цяла година каквото
наденеш, все да ти прилича.

И обу си после тънките чорапи и онез пантофки с златните
чапрази, дето за Великден само си ги пази.

Така натъкмена, тя тръгна начело. И ние след нея. Бабин
Дебеланко след нас се затири. Котаракът само малко се почуди, па току

се втурна — и той ни подири.

Стигнахме в лозята. Накладохме огън. А баба поседна край нас на тревата. Изу си краката. Поотекли бяха от пътя и двата. Запращяха силно сухите трънаци. Пламък се издигна.

— Прескачайте сега огъня, юнаци!

Аз първи прескочих. Другите след мене.

— Хайде, бабо, ставай! Рипни като млада. И ти да прескочиш! Да не си страхлива.

— И без да прескача, баба ви я бива. Страх що е не знае!

— Бабо — рече Дана, — страшни ли са много змиите в лозята, що с огън ги плашим?

— Току не дай, Боже, змия да те срещне! И гони, и хапе! Зърнеш ли я негде, бягай колко можеш!

И баба изпъна тънките чорапи.

През туй време Данчо нададе вик страшен:

— Змия, змия, змия! Изшумя в трънака. Видях ѝ главата. Очите ѝ светят! И цяла космата!

Погледна ли някой да види змията, не мога ти каза. Аз съгледах само, че нещо се мята близо до трънака и видях пред мене как юнашки бягат четирнайсет крака. Срам не срам, Смехурко, и аз се уплаших. След другите хукнах. Дори ги заминах.

Но изведнъж спря се баба Цоцолана.

— Боже — викна, — Боже, стана тя що стана! Двете си пантофки в лозето оставих. Тичай, Патилане!

Аз на ум си рекох: „Дръж се, Патилане! Каквото да стане, трябва да се върнеш. Инак как ще гледаш своята дружина!“

Престраших се, братко, и назад се върнах. Отдалече още Татунчо کوتака до трънака зърнах. И разбрах веднага змията каква е. Той врабци е гонил, опашка е мятал, а Данчо го сметнал за змия космата.

Пантофките дигнах. Дружината стигнах. Всичко ѝ разказах. И рекох с насмешка: „Имали сме грешка. Връщайте се всички! Да сберем трънаци, огъня да стъкнем, па да го прескочим, че дано излезем по-добри юнаци!“

Но баба погледна тънките чорапи, що беше пробила, па викна: „Не може!“ — и юнака Данчо на днешния празник за здраве наложи.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

КРЪЩЕНЕ

Драги ми Смехурко,
Патиланчо Панчо снощи гост
посрещна. Пристигна от Варна братовчед
му Слави. Тази сутрин рано пред нашта
дружина Панчо го представи.

— Патиланци! — рече. —
Братовчед ми Слави иде отдалече. Но аз
му разказах за нашето царство. И сега го
водя другар да ни стане. Кажи нали може,

бате Патилане?

Преди да отвърна, Данчо ме превари:

— Току-тъй не може! Трябва да се кръсти пред всички другари!

Гостът отговори:

— Какво ти кръщение! Аз си имам име. И прякор отгоре!

И Панчо добави:

— Той се казва Слави. И Левчо му викат.

— Може да е Левчо, може да е Слави — запъна се Данчо, — но
пред нас геройство трябва да направи. Туй е, според мене, истинско
кръщение. Патиланец верен тъй може да стане! Нали право казвам, бате
Патилане?

— Право, Данчо, право. В нашата дружина всички сме юнаци.
Когато ни стресне котешка опашка, бягаме през тръни и през камънаци
със сила юнашка!

Данчо се засрами, но хитро добави:

— То това е друго, бате Патилане. С най-славни юнаци туй може
да стане. Но нали изкупих аз страха тогава? Нали аз опитах на нашата
баба ръката корава?

— Зная, Данчо, зная. Но да си признаем: след Благовещене,
всички се нуждаем от ново кръщение. С юначество ново трябва да
измием срама от тогава... В нашата дружина ще постъпи Слави! И,
както го гледам, повече от всички той ще ни прослави!

— Не! — извика гостът. — Аз милост не искам. Още ей сегичка вий ще ме познайте! По дела съдете! Ако заслужавам, в вашата дружина вий ме приемете!... При кошера вижте, как хвърчат пчелите. И бръмчат на орляк. Сред тях ще ида със очи открити! Все така безстрашен оттам ще се върна. И да ме ужилят, „ох“ няма да чуйте!

Това като рече, Слави се затече, стигна до пчелите, ръце си разпери, но истински кръстник тука си намери. Впуснаха се вкупом пчелите проклети. Жилнаха му страшно носа и ръцете. Той скочи, политна и, без да усети, кошера събори и сам се стовари над него отгоре.

— Тичайте, другари, госта да избавим! — викнах аз и хукнах. Мойте патиланци припнаха след мене... Хвърлихме се всички в ужасно сражение. И госта спасихме! Но с рани юнашки всички се покрихме.

— Не бойте се, братя! — викна доктор Данчо. — Аз цера му зная. Мокра пръст вземете, раните подути с две ръце мажете!

И цапахме всички лицата, главите. С черна кал покрити, същи негри бяхме! И един на други смешно се кривяхме.

Така ни завари баба Цоцолана.

— А, бре, Патилане, тез негри какви са?!

— Днеска, мила бабо, гостенчето Слави славно отличи се. С пчелите се бори. И доби по храброст първото кръщение. Та и ний край него се поотличихме. От Благовещене срама изличихме. И днеска сме всички пак отбор дружина!

Позасмя се баба, и без бой се мина.

Та така, Смехурко, след това кръщение мойте патиланци станаха седмина.

Поздрав най-сърдечен от тях и от мене!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПЪРВИ СНЯГ

Драги ми Смехурко,

Баба Цоцолана вчера рано стана. И рано излезе. Малко време мина, при мене пристигна моята дружина.

— Бате Патилане! Снегът до колене! Сега ако кажеш, че няма да стане — нищо не разбираш! По-скоро на двора — всички ни на меко да фотографираш!

Изскочихме вънка. И на снега сnehме нашите портрети. И всеки повтори, и всеки потрети. Вик и смях се

дигна. И нова дружина след малко пристигна. Трите патиланки при нас закрепяха. Трите без покана в снега се простряха.

После стана Дана и викна високо:

— Патиланци верни, клетва да дадеме! Който тука влезе, няма да излезе, докато портрета в снега си не снее!

— Прието, прието!

Най-напред козлето във снега навряхме. После Дебеланко на меко простряхме.

Дойдоха отвънка все отбор другари. Натръскахме всички — кой когото свари. И те се разсмяха, и те закрепяха.

Ала тъкмо беше най-сладка играта, баба тежкокрака разтърси земята. От пътя извика:

— Чакай, да ви питам, кой ви тука свика! Само патиланци ей сега ще стане!

— Бягайте, другари, кой където свари! — успях аз да викна.

Но смел патиланец към мен се закани:

— Пръв изневеряваш, бате Патилане. Клетвата забравяш! Портретът на баба за кога оставяш?

— Бягай сега, бягай! — викнах отдалече. — Не знайш ли какво е баба да те хване! Бягайте юнашки! А портретът бабин — той сам ще

си стане!

Както аз предрекох, тъкмо така стана. Хукна да ни гони баба Цоцолана. Ала се препъна, в снега се стовари. Като рак се пери. Не може да стане. На молба удари:

— Помощ, Патилане!

И аз се затекох, за ръка я хванах, но тя се не дига.

— Помощ, патиланци!

Цялата дружина на помощ пристига, за мене се хваща, юнашки напъва... Баба се поклаща. Вече се изправя. Но някак си мръдна нагоре ръката. Помислих: „Настава часът за отплата“. Пуснах се от баба. И на снега всички гърбом се прострехме. Хем портрети нови за спомен си снехме, хем и баба леко, без да щем, разсмехме. Та без бой се мина...

Хайде стига вече, драги ми Смехурко.

Поздрав най-сърдечен от моята славна и вярна дружина!

Твой приятел вечен:

Весел Патиланчо

СВИНЧО ЖИВ ОСТАНА

Драги ми Смехурко,

Над нашето царство облак се надвеси.
Една патиланка лоша вест донесе — за
Коледа Свинчо щели да заколят. Баба
Цоцолана пред мен не отрече. Оня ден ми
рече:

— Заръчах за утре колачи да дойдат. За
Коледа трябва Свинчо да заколим. Тъй е
обичаят.

Сви ми се сърцето, преглътнах и рекох:

— Зная, бабо, зная.

Тя вътре си влезе, пък аз се затекох. Всички патиланци на бърз
съвет свиках. Решихме веднага що трябва да правим. Влязохме при
баба, та с молби горещи Свинчо да избавим.

Аз пръв заговорих:

— Бабо, какво лошо кротък Свинчо стори? Как ще го заколим?
От все сърце, бабо, всички ти се молим — горчивата чаша Свинчо да
отмине. И той душа носи. Нека поживее, както всички други божи
животини!

Мойте патиланци никога не плачат. Патилата тежки с весел смях
посрещат. Сега ги разплака молбата гореща.

Но баба извика:

— Я да си вървите! Пред мен не минават току-тъй молбите!

Излязохме вънка. Втори съвет стана. Тук друго предложи
патилана Дана:

— Патиланци верни, щом с молба не може, нека с ум се борим!
Довечера вкъщи аз ще го закарам. И нощес и утре нека там прекара.
Ден-два нека баба без Свинчо остане. Като го загуби, по-мил ще й
стане. Нали право казвам, бате Патилане?

— Право, Дано, право. Така ще направим. И вярвам, че Свинчо
от смърт ще избавим. Сълзите си всички сега обършете и тихо и мирно

вкъщи си идете! Но туй, що решихме, тук да си остане!

— Дума да не става, бате Патилане!

На другата вечер Даниният татко минавал по двора. Чул се шум и тропот отвътре в обора. Отворил вратата. Но нещо го блъсва право във краката, силно изгрухтява, навън полетява.

А през това време баба Цоцолана пъшка и нарежда:

— Ах, къде се дяна! Че де не го търсих! Никъде го няма. Като си помисля, на плач ме избива! Патилана тупах, пак не ми отмина. Да го храня, Боже, аз цяла година, че сега накрая така да направи! Сега чак разбирам, колко го обичам. Ако се завърне, няма да го коля. Няма, няма, няма!... Пред Бога се вричам!

Някой силно блъсна към пътя вратата. Баба вън изскочи. И аз подир нея. И гласът ѝ екна, разбуди махалата:

— Да плача ли, Боже, или да се смея! Моят сладък Свинчо! Той пак ми се върна!

Мигом го прегърна баба Цоцолана. Така той до днеска жив и здрав остана.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смахурко!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

СПОРЕД ОБИЧАЯ

Драги ми Смехурко,

Бързам да ти пиша по Нова година
какво чудо стана, как ни суровака баба
Цоцолана.

За Нова година, според обичая, баба се
запретна, взе да точи млина. Край нея се
струпа моята дружина. Гана, Мика, Дана,
Панчо, Ганчо, Данчо — всички се събраха. И искаше всеки нещо да
помага. Един брашно сипва. Други яйца чупи. Трети дреновинки в
тавата ще слага.

Баба Цоцолана празнично поглежда, питите слепява, дреновинки
слага и току нарежда:

— Клончето с парата, комуто се случи, две камили злато от
Египетския султан ще получи.

— Аз не ща камили. Камилче ми стига! — обади се Данчо.

— Камилче, но с кошче, пълно със смокини! — допълни го
Панчо.

— Който пък намери със три пъпки клонче, ще стане търговец.
Света ще обходи със арабско конче.

— И туй си го бива! — облеци се Панчо.

— А с две пъпки клонче, комуто се падне, ще се излежава под
сенките хладни. Говедар ще стане.

— И туй не е лошо, бате Патилане! — обади се Дана.

Клонките нарече баба Цоцолана. И млина направи. После ги
погледна и така добави:

— Който тази вечер кихне на софрата, негова ще бъде в Пейков
дол гората!

— Бабо, да си жива! — провикна се Мика! — Това дар се вика!
Тая гора славна колко я обичам! Там берем кокиче, ягоди и гъби! Там
си отигравам! Дето искам тичам!

— Гората я бива, бате Патилане! — прошепна ми Данчо. — Патиланско царство там може да стане!

Баба взе тавата и сама замина на близката фурна да занесе млина. И зашепна Данчо пред вярна дружина:

— Патиланци славни! Такъв славен случай рядко ще ни падне! Гората без друго трябва да получим. Сега ще ви кажа какво ще направим и как ще сполучим. Ще седнем таз вечер всички на софрата! Но всеки да има пипер във ръката. И скришом от баба в носа ще си сложи...

— Оле, тъй ще може! — прекъсна го Гана. — Добре, че се сети!

— Работата стана! — поде пак реч Данчо. — Вие си мълчете! Гората е наша. Патиланско царство там ще си направим. Онуй, що ви рекох, добре пригответе!... Ти какво ще кажеш, бате Патилане?

— Както си намислил, нека така стане!

Вечерта, щом мръкна, сложиха софрата. Прикадиха млина. За вечеря седна моята дружина. И най-напред Данчо си дигна ръката, смръкна и закиха. Другите след него. Кихавица страшна пред баба избухна. И тя се досети, суровачка грабна, почна по ръцете... Суровака всички за Нова година. Но след туй пак сладко ядохме от млина. Не можахме само да спрем носовете. Те се разлютиха, та и сега моят все още си киха.

Наздраве, Смехурко! Да живееш дълги, честити години! Но никога, братко, към смеха сърцето да не ти изстине!

От всички играчи поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

РАДИО

Драги ми Смехурко,

Нали знаеш вече радио какво е? Една чудесия: аз си пея тука, ти ме слушаш ясно мнооого отдалече.

Баба Цоцолана една сутрин рече:

— Слушай, Патилане! Баба ти не иска назад да остане. За радио днеска всякъде разправят. Където отидеш, радио ще видиш. И съседка Недка вече си постави. Всяка вечер дава с радио забави. И аз днеска-утре мисля да поставя. Но скъпичко струва.

През ума ми мина една лудория.

— Таз работа, бабо, на мен остави я! Радио щом искаш, аз ще ти направя. Довечера още ще дадем забава. Ти гостите свикай, а всичкото друго остави на мене.

— Добре, ала гледай да не ме посрамиш!

— Какво думаш? Аз ли? Аз да те посрамя! Радио такова аз ще ти поставя, че светът ще смая и теб ще прославя.

Баба Цоцолана на гости замина. Аз свиках веднага моята дружина. Разказах им бързо що мисля да правя.

— Слушай, Данчо! — рекох. — Радио от скоро вий имате вкъщи. Вашето сандъче ще донесеш тука. Аз ще го поставя във гостната стая. И ще го нагласям, доколкото зная. А вие отдолу, под масата скрити, ще станете всички певци именити. Тънко и високо, дебело и ниско — всеки по реда си ще пее и писка. Аз ще ви упътвам. Ще слушате мене. Но за това трябва дълго упражнение. Да не губим време! Всеки своята песен добре да научи. И в делото славно ние ще сполучим.

Вечерта се върна баба Цоцолана. През туй време вече моята дружина на радио стана. Баба ми щом влезе, съгледа сандъка. И радост ѝ бликна веднага в душата. Докато я видя, събра махалата.

Забавата почна. Винтовете бутнах и викнах високо:

— Най-напред ще чуйте певец Данчинело. В Италия пее.

И Данчо започна ниско и дебело.

— Неясно е — рекох, — но ще се оправи. Времето е лошо, та затуй тъй прави.

Данчо позасили и после прекъсна. Побутнах пак винта:

— Тоя певец свършва. Хванали сме края. Сега пък ще чуйте Панчостон тенора. В Лондон концерт дава.

И писклив глас Панчо този миг надава. Дълго не минава, пак завъртам винта.

— Сега ще подиря френската столица. Там пее Ганини, прочута певица!

И Гана захвана, под масата свряна. Тя викна високо. Разля глас широко. На всички хареса.

Тъй вървеше гладко. Ала Дебеланко, бабиното куче, изведнъж залая: ау, ау, ау! Под масата свря се и съвсем без време ускори то края.

Вик и смях настана.

Почнахме отново. Изкарахме всичко, що беше готово. Радиото живо добра цена хвана. Махалата сбрана доволна остана. И не ни се кара баба Цоцолана.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смахурко!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПАТИЛАНЧО НА СЕЛО

НА ПЪТ ЗА СЕЛО

Драги ми Смехурко,

Два месеца с баба на село летувах. И там много патих, но весело беше и си отлудувах. Всичко ще ти пиша. Днеска ще захвана и ще ти разкажа, как пренесох в село баба Цоцолана.

Съседът Захари докара колата с сивото магаре и на баба рече:

— Бабо Цоцолано, ето ти колата. Аз работа имам. Но Патилан лесно ще те натовари. Ще стигнете рано. Сивчо бързо ходи. Не е и далече. На теб, Патилане, Сивчо поверявам. Ума си събирай — пакост да не стане!

Зарадвах се много, че чичо Захари на мене остави своето магаре.

— Хайде, давай, бабо! Що ще се товари?

И баба започна товара да носи, пък аз го нареждах. Намествах, нареждах... ала все принася баба Цоцолана.

— Стига, бабо, стига, че за теб в колата място не остана!

— Слагай, Патилане! Баба ти за втора кола ще остане. Ще идеш с нещата, а после ще върнеш за мене колата.

— Бива, бабо, бива. С кола и магаре сто пъти на село Патилан отива.

И баба наслага възглавки, завивки и постелки меки, корита и менци, и тенджери разни — малки и големи. Сложи и сандъка със летни премени. А като добавка тури Дългобрадко. Дебеланко вмъкна в един от котлите. Най-последно донесе квачката с пилците и рече засмяно:

— Дръж я, Патилане! И тя няма тука къде да остане. А на село има просо разпиляно, ечемик, пшеница...

Чу се вик юнашки в близката улица. Мойте патиланци вкупом долетяха.

— И ние ще дойдем, бате Патилане!

Аз с ръка посочих и викнах:

— Не може! Колата е пълна!

— Нека си е пълна. Без нея ще стане. Ще дойдем пешаци. На връщане, после, ще се качим всички!

Аз поведох Сивча. Тръгнаха след мене моите юнаци. Татунчо котакът колата подири, патаран след него важно се заклати.

Баба Цоцолана на прага остана. И с поръка строга оттам ме изпрати:

— Гледай, Патилане, по-скоро да стигнеш! Бързай да се върнеш и мене да дигнеш! Навреме да дойдеш! Нещо да не стане. Че аз пеш не ходя! Иначе ще има много да си патиш!

Аз подканих Сивча, а Данчо извика:

— Бате Патилане, дай до го поводя!

— Аз ще си го вода, а вие отзаде тикайте колата!

Те се разпъхтяха отзад зад колата. А пък Гана, Дана и малката Мика дигнаха на рамо по една възглавка, бързат редом с Сивчо, смеят се и викат:

— Тичай, Дългоушко! И ний ти отнехме малко от товара. Ала после ти сам всички ще ни караш!

Вървахме, вървахме — облак дъждоносен изведнъж съзряхме. Облакът порасна. Почерня небето. И дъжд се изсипа над нас сред полето.

Постресна се много моята дружина. А малката Мика взе дори да плаче. Но аз им извиках:

— Дръжте се, юнаци! Не е патиланец, кой от дъжд се плаши! А летният дъжд е също като баба — ей сега те бие, а след миг се смее. Потърпете малко и лятното слънце пак ще ни огрее!

Потърпяхме много. Ала дъжд се лее, лее, не престава. И нещо по-страшно се случи тогава.

Сивчо насред пътя изведнъж запря се. И не мръдна вече. Ни напред отива, ни назад се връща. Смяхме се всички, какво да направим. А той глава дигна, погледна небето и гласът му ясен далеч се разнесе. Данчо тогаз рече:

— Няма да останем тука сред полето. Чухте ли тръбача? Той даде знак вече. Дръжте се, другари! Помощ ще пристигне! И ний ще се върнем и живи, и здрави!

Аз тогаз добавих:

— Котлите снемете, връз тях под колата на сухо седнете. Аз ще ви разказвам приказки и смешки. И леко ще минат тез часове тежки!

И ний се събрахме всички под колата. Сгушихме си една до друга главите. И квачката мокра разпери крилата, та край нас на сухо си прибра пилците. И аз заразправях приказки и смешки. И гръмнаха скоро смехове лудешки...

Така ний стояхме ни малко, ни много... Изведнъж колата над нас се разклати. Дългоушко ревна. И наблизо чухме гласове познати. И пред нас застана баба Цоцолана. И бащи, и майки, и чичо Захари, и кола голяма със друго магаре. Баба Цоцолана отдалеч захвана:

— А, бе, Патилане, ти какво направи?

— Нищо, бабо, нищо. Всички сме си тука весели и здрави. Пък и ти богата разходка направи. Няма да се връщам сега да те вземам. Ето кола празна, качи се във нея! А чичо Захари на ум ще научи нашето магаре, дето насред пътя тука ни остави. И после ще върне моята дружина...

Разсмяха се всички — и бащи, и майки, та без бой се мина. После ще ти пиша какво в село стана. Как се настанихме с баба Цоцолана.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПЪРВИ СРЕЩИ В СЕЛО

Драги ми Смехурко,

Сега ще ти пиша, какво после стана, след като ни стигна баба Цоцолана.

Моята дружина малки патиланци към града замина. От сред път без време ги върнаха всички. А чичо Захари във колата празна баба натовари. Към село потегли. Подкарах след него сивото магаре. Дръннаха в колата котли и тигани...

Стигнахме край село. Тъкмо под върбите магарета много бяха насъбрани. Щом зърнаха само гостите избрани, зареваха дружно, както му прилича. Дългоушко зина, па им отговори. И той поздрав прати, повтори, потрети. И другарска среща насред пътя стана. И уши запуши баба Цоцолана.

А ние с коляря отделихме с мъка нашите ослета и влязохме в село.

Изскочиха псета. Лавнаха насреща. Бабиното куче и то се обади. Те го връхлетяха. А то квик нададе. Подплаши котака. И пилци, и квачка далеч отлетяха. Патаран закряка. Баба се уплаши, скочи от колата.

— Патилане — викна, — кучето спаси ми! Ох, какво ще стане! Отиде без време бабиното Мими!

Аз скочих и погнах злите посрещачи.

— Чакай да ви кажа, кучета проклети! Така ли се в село гостите посрещат! От ослите селски поука вземете! Като тях любезни с гостите бъдете!

След борба гореща кучето избавих. Баба го прегърна. Ала към колата когато се върна, два бивола черни насреща си зърна. Караше ги кротко едно биволарче. Червената черга в колата съзряха. Единият измука, после изхриптяха. А баба изписка, хукна към реката и, доде я видя, прецапа водата. Отвъд вик нададе:

— Слушай, Патилане-е! Обръщай колата! В града ще се върнем. Не ща да дивея тука по селата!

Пък аз ѝ отвърнах:

— Няма, бабо, няма-а! Няма да се върнем! Всички патиланци на смях ще ни вземат! Моят крак юнашки назад не пристъпя. Нищо, че без време тука се окъпа! Върни се през моста! Страшното замина. Ела, че ни чака тука чичо Коста, дето ще живеем в неговата къща!

И съвзе се баба, па назад се връща.

Запряхме колата край къщурка бяла. Почнах да стоварвам на баба нещата. Струпах се скоро край мене децата. Взеха да помагат. И като ги гледах, през ума ми мина: „Ех, че юначини! Стават за дружина! Без игра и тука няма да се мине! Смях и глъч ще падне край реката шумна, по тия чукари!“

И същата вечер си избрах другари.

Но за тях, Смехурко, после ще ти пиша. Сега стига вече.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:

Весел Патиланчо

СЛАДКОДУМКО

Драги ми Смехурко,

Първата нощ в село неспокойно мина. Котакът одраска стопанчето Гина. То викна да плаче — събра се махалата. Козелът в обора отвори вратата, излезе на двора, ведрото събори и с малкото теле почна да се бори. Кучето на баба, сплашено в борбата, цяла нощ трепера и скимтеше жално. А баба крещеше насън непрестанно: „Биволите, Божке!... Оле, Патилане!... Обръщай колата! Не ща да дивея тука по селата!...“

Ала щом се съмна, драги ми Смехурко, по мед и по масло всичко пак си тръгна.

Баба Цоцолана в зори още стана, сбута ме и рече:

— Ставай, Патилане! От днеска нататък козар ще си вече! Изкарай козела с селските козари. Но очи отваряй! Да се не разправам с глоби и пьдари!

Зарадвах се много. Цял ден ще играя с весели козари! Ще екнат от песни гори и чукари! Дружина ще водя от отбор юнаци, с дрянови криваци, с кривнати калпаци!

Подкарах козела. А той се зарадва повече от мене. Като луд подскача. Брадата си клати и току закача козли и козлета кат' стари познати.

Горе по чукари слънцето ни свари. Пуснахме козите, познахме игрите. Събрах си дружина от млади козари. Тичахме, играхме. Кладохме огньове. Кога пладне мина, никак не видяхме.

Аз събрах под сянка юнаците нови, па им зараказвах патилата свои — за баба, за Свинчо, за Мими, за Козльо. После за Татунчо, за моите славни патиланци верни, за нашето царство с смехове безмерни...

Никога не мислех, о, Смехурко братко, че толкоз умея да разказвам сладко.

Слушаха ме всички със уста разкрити...

Но глас гороломен ни смути душите:

— Де сте, бре, козари!... Козите!... Козите!... В папура козите!...

Втрещихме се всички. Доде се опомним, към село пъдарят козите подкара. Тръгнахме след него. Тук мойта дружина малко ме засрами. Моите козари с кривнати калпаци току заскимтяха като пеленаци.

Смушках ги и рекох:

— Дръжте се, юнаци! Срам е да се плаче! Чакайте да видим тоя дългокрачко къде ще ни влачи! Патиланско сърце лесно се не плаши! Вие си мълчете! Отговор да давам мене оставете!

Съзвеза се малко моите другари. Минахме по моста. Подбра ни пъдарят и ведно с козите право в общината до един ни вкара. Сред двора на маса бе поседнал кметът. Приказваше нещо с помощника Петьо.

Като ни съгледа, строго заговори:

— Пак ли пакост има? Кажи кой я стори!

И към нас пъдарят с кривака посочи.

Начело изскочих и рекох безстрашно:

— Аз всичкото сторих, господин кмете! Те не са виновни. Мене накажете!

Кметът се усмихна, па кротко подхвана:

— Я кажи, юнако, как таз пакост стана?

И аз заразправях, с какво съм омаял моите другари, и къде пъдарят козите завари. И без да усетя, аз заразказвах: за баба, за Свинчо, за Мими, за Козльо, после за Татунчо, за моите славни патиланци верни, за нашето царство с смехове безмерни!

И слушаха всички със уста разкрити...

А мой Дългобрадко с рог бутна вратите и без да го видят, изведе козите.

Когато аз свърших, кметът ръце плесна, изсмя се и викна:

— Пъдарьо улисан, де ти са козите? Тоя сладкодумко ни смая главите! Хай иди си, момко, по живо, по здраво! И вие, козари! Сега ви прощавам. Тоя патиланец днеска ви избави, че сладко говори. Но гледайте вече да се не повтори!

Хукнаха навънка моите юнаци, викнаха юнашки с кривнати калпаци:

— Бате Патилане, жив и здрав бъди ни! Ти си юнак славен! Дето щеш води ни!

И аз им извиках:

— Весели и здрави и вие бъдете! И за игри нови утре се гответе!

И ти здрав бъди ми, драгичък Смехурко! Хайде стига вече.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:

Весел Патиланчо

ПАТИЛАНСКИ ИЗВОР

Драги ми Смехурко,

Аз пак продължавам писмата за село. Летуваме тука по живо и здраво.

Една сутрин рано чичо Коста рече:

— Тръгвайте, жетвари! Днес почваме вече. Първом ще пожънем голямата нива, що е най-далече.

После чичо Коста към мен се обърна. С очи ме измери:

— Хайде, Патилане, и ти с нас ще дойдеш! Работа за всички там ще се намери!

Погледнах към баба. Тя с глава ми кимна. Искаше да каже: „Можеш да отидеш“.

Аз от радост скочих. Събрах и поведох малките жетвари. Нашата дружина всичките превари.

Жетвата започна. Запяха жетварки. Сърповете бляскат. Падат класовете. Слънчо взе да сипе своите лъчи жарки. Пот покри челата, лепнат гърбовете.

Чичо Коста викна:

— Де сте, патиланци? Стомните вземете! И на Райкин извор за вода идете!

Ний стомните взехме и към Райкин извор през дола поехме. Той беше далече, а слънцето още по-силно напече. Стомните наляхме. Но доде се върнем, доста пот проляхме. Ала разхладохме морните жетвари.

Не се мина дълго, свърши се водата. Сега аз сам викнах:

— Хайде, патиланци! Че и на мен вече пресъхна устата!

И от Райкин извор пак вода наляхме. Със пълните стомни през дола вървахме. Тук под един габър аз вода съгледах и радост велика ми огря душата.

— Патиланци — викнах, — няма по-честити от нас на земята! Под тоз габър тука извор ще избликне! Тук стомни ще пълнят нашите другари. Няма път да бият зад стръмни чукари. Тук вода ще рукне

бистра и студена. Да ни поменуват и млади, и стари. Райкиният извор назад ще остане! Ей сега се връщам, почвам да копая!

Стойчо чичо Костов подскочи и викна:

— Бате Патилане, не мога да трая! На ти мойта стомна. Подай я на тате! Аз сега ще дойда с острата лопата.

Стомните занесох и назад се върнах. С едно малко ножче почнах да копая. Но Стойчо домъкна острата лопата и цяла дружина патиланци верни.

Ринахме, копахме. Изведнъж до мене Стойчо се провикна:

— Бате Патилане, гледай, гледай тука: като чучур бликна! Свършено е вече. Славата ни гръмна навред по нивята!

Докато копахме, от цялото село се сбраха децата. Всички с празни стомни гледаха водата. А морни жетвари от жажда примряха. И бащи сърдити при нас долетяха. И много юнаци си тръгнаха бити, но идеха после още по-честити.

А надвечер вече мало и голямо във дола се стече. Че изворът бистър и шумлив протече. Дойде чак и кметът. Най-послед пристигна баба Цоцолана. И тогава кметът стомна с вода дигна и рече високо:

— Селяни, от днеска още един извор селото ни има. Нека да се пие със живот и здраве! И честит да бъде този патиланец, дето го направи! Неговото име изворът ще носи!

Баба Цоцолана от радост заплака. Стойчо чичо Костов скочи и нагоре си хвърли калпака. Аз, драги Смехурко, не знаех къде съм. Дали на небето или на земята. Сякаш златно слънце ми огря в душата.

Хайде стига вече.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ВСИЧКИ НА РАБОТА

Драги ми Смехурко,

Жетвата се мина. Вършитба настана.

Нашият стопанин пригласи хармана.

Диканята стегна. При ковача Рачо, отгатък
зад моста, заведе конете.

— Добро утро, Рачо!

— Дал Бог добро, Коста!

— На моите вършачи подкови нозете,

че утре ще ронят вече класовете.

Със гвоздеи остри подкова ги Рачо.

Аз гледах. И тозчас една майстория през ума ми мина: „Трябва за вършитба и аз да постегна моята дружина!“

Гвоздеи намерих. Подковах най-първо моите обуца. Подковах и Стойчо. И баба преварих. Докле още спеше, чехлите ѝ нови с гвоздеи нашарих.

— Дотук лесно беше, бате Патилане — прошепна ми Стойчо. — Но Козльо, Татунчо и бабин Дебеланко не са подковани. Със тях как ще стане?

— Не грижи се, Стойчо! Леснина чудесна и за това зная. От дърво обуца ще им издълбая! Гвоздеи отдолу, връвчици отгоре, ще им ги привържа — и ето ти още помощници трима за харман готови! Но за туй ни дума ти недей говори!

Рекох и направих. От дърво издялах шест чифта обуца. Подковах ги гъсто. Връзки им поставих. Премерих ги скришом на моите вършачи. И, така приготвен, чаках да се здрачи. После да се съмне.

На сутринта рано чичо Коста стана. Насади хармана. Докара конете. В тежката диканя впрегна ги и викна:

— Карай, Патилане! Тези снопи златни на жито ще станат!

— Бог да е на помощ! — каза стрина Дина.

Седнаха зад мене Стойчо, Мина, Кина. Баба Цоцолана Дебеланко хвана и с него пристигна на нашата диканя. Подкарах конете: „Хайде,

Дорчо, Бялко!“ Ала подир малко, не зная как стана, отхвъркна далече баба Цоцолана. Но не се разсърди. Засмя се и рече: „Я гледай, как скочих! От чистия въздух подмладих се вече!“ И отново седна. Пак шибнах конете. Тъй карах до обед. После чичо Коста ме смени и рече: „Стига, Патилане! Почини си малко, че силно напече!“

Отидох на сянка. И баба пристигна. Изу се. Поседна. Дрямка я обори. Тя се попрозина и очи затвори. Чехлите ѝ нови донесох от горе. Пред нея ги сложих. Знак на Стойчо дадох. Обухме се двама. Обухме котака, Козльо, Дебеланко. Влязохме в хармана. Моята дружина взе назад да бяга. Но аз строго викнах: „Тука, готованци! Който знай да хапва, трябва да помага!“ Вик и смях настана. Стресна се от дрямка баба Цоцолана. Нахлу, без да види, новите чехли и хукна в хармана:

— А, бре, Патилане, какво си овързал мойто сладко Мими!

— Нищо, бабо, нищо няма да му стане. Погледни и мене, и Стойчо, и тебе! За вършитба всички днес сме подковани.

Баба ме подгони. И дълго върсахме. Потупа ме малко, но много се смяхме. И куп златно жито надвечер отвяхме.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПОМАГАЧИ

Драги ми Смехурко,

Още съм на село. И, както ти писах, на отбор дружина тука съм начело.

Горещото лято вече се измина. Една сутрин рано чичо Коста рече:

— От днеска беритба ще почваме вече. Сливите узряха. Хайде, Патилане! На работа свикай своята дружина!

Свиках Стойчо, Петьо и Кина, и Мина. Дигнахме чували и пръти, и крина. Тъкмо да тръгнем, Стойчо чичо Костов към двора посочи и весело каза:

— Бате Патилане, татко за маджуна^[1] тавата замаза. Само сливи чака. Днеска ще захване. И маджунско царство за нас ще настане.

— Ах, маджунец сладък! — обади се Мина. — С пръстче да си близна!

— Чакай, мари Мино! — прекъсна я Кина. — Спри, ще се опариш! Нали е горещо... Ял ли си маджунец, бате Патилане? Ама от тавата?

— И това ще стане! — кимнах дяволито. — А сега за сливи да вървим, другари, че чичо замина!

Цял ден брахме сливи. Пренасяхме вкъщи. И същата вечер в двора се събрахме, и чичо подкладе тавата с маджуна. Край огъня буен през нощта стояхме. Играхме и пяхме. Слушахме как стрина приказки разказва...

Полунощ се мина. Сън сладък обори моята дружина. Постлахме си вълна и спяхме на двора.

Призори ни дигна Стойчо чичо Костов:

— Хей, ставайте, хора! Че маджунът вече мехури изпуска. Трябва да се пробва. Донесете скоро лъжици, паници!

Скочихме веднага. Припнахме към къщи. Домъкнахме скоро лъжици, паници. Грабнал беше всеки каквото намери.

А малкият Петьо тигана домъкна.

Стойчо се провикна:

— Гледайте, другари, маджунът се смъкна! Гъстичък е вече. Дайте да ви сипя! Ала умно яжете, че може да пàри!

Той на всички сипа с дългата бъркачка. Заблizaхме дружно. После заградихме Петьо със тигана. А той вик нададе:

— Бягайте! Не давам! За мен не остана! Нали бате Стойчо на всичките даде.

— Даде, но на тебе най-много насипа! И ний ще си близнем! Нали сме другари.

— Олеле, че пàри!

— По-малко загребвай!

— На огън е вряло, то не е играчка!

И Стойчо пак сипва с дългата бъркачка.

Той сипва, ний ближем. И вик, и закачки. Лъжици, паници стават за играчки.

И дълго не мина, захвана да лепне моята дружина. Маджунът потече по малкия Петьо. Сякаш беше пъхан целият в тавата.

На тоз ред ни свари баба Цоцолана. Някой се провикна:

— Бягайте, другари!

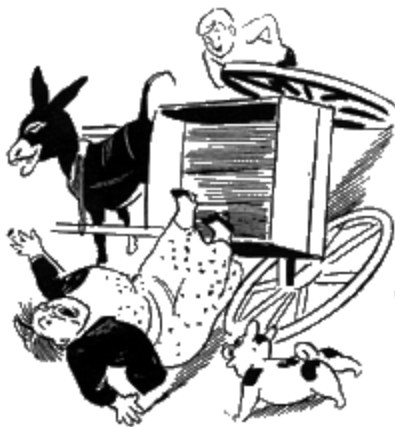
Но тя Петьо зърна и на смях удари. И ний се разсмяхме. И цяла неделя все лепкави бяхме...

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

[1] Гъсто сварен плодов сироп, петмез. — Б.р. ↑

СБОГОМ, МИЛО СЕЛО!

Драги ми Смахурко,

Захапвал си често ябълка червенка. Както хрупкаш сладко, някой ти я грабне. Как ще ти е, братко? Тъй на мене беше, кога баба рече: „Утре, Патилане, ще си ходим вече.“

Сбогом, мило село! Сбогом и на тебе, о, дружино вярна! Сбогом дни честити, пълни с топло слънце и радост безмярна!...

На сутринта рано тръгнахме от село, изпратени славно със кмета начело. Всички говедари, овчари, козари, с крави и волове, с овците, с козите, всичките кокошки, дори и пилците тръгнаха след мене. Вънка от селото спряхме под върбите.

— Сбогом, патиланци! — викнах от колата. — Аз си заминавам, но вечно ще помня ваш'те сърца златни, смеха и игрите, ширните поляни, реките, горите и ония славни сенки благодатни! Аз си заминавам, но наш'та дружина нека си остане!

— Сбогом, сбогом, сбогом, бате Патилане!

Калпаци и кърпи литнаха нагоре. Кметът развълнуван така заговори:

— Сбогом, Патилане! Твойто име тука вечно ще се слави! Докле твойт извор под габъра блика, делото ти славно не ще се забрави! Питай тия старци! Спомнят ли си нявга други гост на село да е тъй изпращан?... Сбогом, Патилане! Да ти даде Господ и живот, и здраве!

И викнаха „ура“ моите изпращачи, а баба се трогна, започна да плаче...

Но Сивчо ни подсети, че дълъг път ни чака. Към града погледна, изрева и тръгна.

И ревнаха всички негови събрата.

Хубаво и славно вървеше до тука. Но из пътя стана една злополука. Счупи се колата. И баба отхвъркна мигом на земята. Но не

се утрепа.

Помъчих се някак да стъкмя колата. Нищо не излезе. Без тесла и свредел какво ще направиш! Само се забавих. Тъй можеше лесно нощта да ни свари.

За щастие, скоро минаха колари. Колата стъкмиха и с мъка голяма баба настаниха.

Аз подкарах Сивчо. Колата затрака. Града наближихме.

— Карай, Патилане, че вече се здрачи!

— Карам, бабо, карам!

Крайната улица на града поехме. Но изведнъж спрехме.

— Бабо, посрещачи! — Скочих от колата. Моята дружина с тиквени фенери идеше насреща.

— Бате Патилане! Най-послед пристигна!

— Здравейте, юнаци!

— Бабо, да си жива! — И Дана се хвърли, та баба прегърна. Но фенерът падна, свещта се търкулна, и доде се сетим, бабината шапка, що в колата беше, започна да свети. Стана олелия. Но Данчо се хвърли, завчас угаси я. Намръщи се доста баба Цоцолана, но аз я раздумах:

— Бабо, не сърди се! Все пак доста здрава шапката остана. За полог я бива!

Тръгнахме към къщи с тиквени фенери. И цял град излезе на нас да се звери.

Хайде стига толкоз. Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ЗА ГРОЗДЕ

Драги ми Смехурко,

Съседът Захари отколе се слави с прочуто магаре. В количка го впряга и всеки го знае. То кога желае, тича без тояга. Но когато каже: „Не искам да ходя“, и с бой да го смажеш, няма да помръдне.

Ний с това магаре сме познати стари.

Веднъж баба рече:

— Гроздобер е вече. Грозде ми се хапва. Я иди поискай сивото магаре на чичо Захари. Впрегни го в колата, та иди за грозде отвъд във

лозията!

Както баба каза, така аз направих. Подкарах колата. Отде ме съзряха моите патиланци. Бързо долетяха. Лудо закрещяха:

— Бате Патилане, ах, какво направи! На лозе отиваш, а пък нас забрави! Такова другарство колко пари чини! Спри! Стой! Чакай! Чакай! В колата качи ни!

Спрях да се покачат. А те полудяха — викат, пеят, скачат! Подкарах колата. Ала при чешмата трите патиланки Дана, Гана, Мика магарето спряха, ръце махат, викат:

— Стойте, стойте, спрете! По-скоро в колата и нас покачете!

Аз и тях покачих. А и после още трябваше да спирам — все нови юнаци при нас да прибирам.

От това колата се попретовари, та тежичко стана на наш'то магаре. Ушите му бяха цели изпотени. И то спря край пътя да си поотдъхне и да хапне малко бодили зелени.

Но малката Мика тука глупост стори. Шибна го с камшика. И работа страшна на всички отвори.

Дългоушко сякаш това само чака. Прикова в земята двата предни крака и не мръдна вече. Ни напред отива, ни назад се връща. Вик и

бой, и крясък! Нищо не помогна. На молба обръщам. И туй го не трогна.

Свечери се вече. Тогаз се изстъпи един патиланец и така отсече:

— Щом не ще да тегли, ние ще го возим! По-скоро в колата! Дявол да го вземе!

И свикахме ние помагачи здрави, па го настанихме със мъки големи. Впрегнахме се всички. Напънахме дружно — вкъщи да го върнем. Заскърца колата. А наш Дългоушко изправи главата, че като отвори онова гърлице: „Аха-ъха-а-ъха-а! Излезте ме вижте!“ Докато погледнем, пътят се заприщи. Наизлезе вълна много и голяма. И всеки се чуди, и всеки се мае — тази колесница сред пътя каква е!

Така ни посрещна баба Цоцолана. Отдалеч завика, косите си хвана... Не искам да пиша какво после стана.

Здрав бъди, Смехурко! Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

БАТЕ ПАТИЛАН

ПАТИЛАНСКИ СВЕЩЕН ОГЪН

Драги ми Смехурко,

Ти си видял вече свещения огън, от Преслав пренесен. Той и при нас мина. Срещнахме го всички със радост и песен. Взехме си от него. Той и у нас пламна.

Но за други огън жадуваха наш'те сърца патилански.

Една сутрин свиках моята дружина.

— Патиланци — рекох, — посрещнахме всички свещения огън на цар Симеона. Сега наш ред иде. Трябва да запалим и нашия огън, та всеки да види свещения огън, що грее безспирно в сърца патилански, откак свят светува. Трябва да прославим и нашето царство. То е, както знайте, царство на царствата...

Данчо ме прекъсна:

— Бате Патилане, кой ти позлати устата за тез думи сладки! Туй, дето го казваш, още днес ще стане! Тичайте, другари! Облечете днеска най-скъпи премени! Ядене вземете! И отново тука всички се явете! Оттука ще тръгнем. В Пейков дол ще идем. Там е наш'то славно царство на игрите. Там трябва да стъкнем свещения огън. Оттам ще домъкнем пламнали главните!...

И дълго не мина, към Пейков дол тръгна нашата дружина. Мими ни подири. После и Татунчо, Козльо, Патарана. А най-отпред Сивчо славен марш засвири. Спряхме край гората сред китна поляна. Насъбрахме съчки. Изправи се Данка и ме заподканя:

— Бате Патилане, тържеството вече трябва да захване. Ти трябва да палнеш свещения огън и да кажеш слово. Всичко е готово.

Аз от джоб извадих очила на баба, суха трева стиснах, към Слънча посочих и тъй заговорих:

— О, слънчице ясно! Царю на царете! Твоят лик чаровен в душите ни свети. Ти живот и радост носиш на земята. Без тебе какво са цветята, децата и всичките други Божи животини? О, ти, слънце златно, огън запали ни! Патилански огън, който ще се пази за вечни години!

И аз срещу Слънча дигнах очилото. Подложих сеното. И светна връх него на Слънча окото. Сеното запуши. После се запали. И Гана го грабна, съчките подпали.

Пламна огън буен. Аз викнах високо:

— Патиланци верни, тоя свещен огън всеки да прескочи за радост и здраве! Отсега нататък той, където грейне, чудеса ще прави. Болни ще здравеят, стари ще младеят. Всички патиланци навред по земята весело ще скачат, ще тичат, ще пеят...

Цялата дружина огъня прескочи, повтори, потрети. Опърлихме малко новите премени. Но без туй не може. После Данчо рече: „А сега, другари, главните вземете и свещта в фенера вече запалете! Свещения огън да занесем вкъщи. Баба Цоцолана ще се понамръщи. Ала ще ѝ мине. Бате Патиланчо слово ще ѝ каже. И тя ще ни срещне с усмивка честита“.

Занесохме вкъщи свещения огън. Баба, щом ни зърна, сърдито попита:

— А бре, Патилане, туй чудо какво е?

Аз ѝ отговорих:

— Бабо, не сърди се! Радвай се и смей се! Тук, в твоята къща, най-напред ще грейне свещеният огън, който подмладява и радост и здраве всекому дарява. Не гледай тъй мрачно на наш'та премяна! А ни срещни вкъщи със лице засмяно! И не е зле, ако гостите гостиме. Тогава, о, бабо, както ще грей вечно тоя свещен огън, тъй и ний ще славим, докато живеем, твойто славно име!

Баба се усмихна. Посрещна ни в двора. И тозчас ни сложи народна трапеза. Събраха се хора, деца и големи. И бързаше всеки патилански огън от нас да си вземе за радост и здраве.

И на теб ще пратя, драги ми Смехурко.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

РОБИНЗОН

Драги ми Смехурко,

От няколко дена сняг покри земята. После пекна и снегът по двора малко поомекна. Дойде без покана моята дружина и Данчо завика:

— Бате Патилане, от тоя сняг тука знаеш ли що може още днес да стане?

— Един човек снежен и голям, и страшен!

— Може, Данчо, може. И ще му наложим бабината шапка, дето пламна лани, когато играхме с тиквени фенери.

— За нос ще му сложим червена пиперка — обади се Ганчо.

А Дана добави:

— Бати Патилане, под човека долу пещера дълбока можем да направим. Ще влизаме вътре като Робинзона. Снегът, нали знаеш, лесно се дълбае.

— Пуста наша Дана, как така се сеца! — зарадва се Мика.

— На работа всички! — весело извиках. — Вземете лопати! Да направим Снежка и в снега под него — ледени палати!

Втурнаха се всички вкъщи, у познати.

Върнаха се скоро с големи лопати.

Цял ден се потихме: ринахме, лепихме, дълбахме, строихме. Надвечер човекът готов беше вече. Пещерата също. И Данчо тогава извика могъщо:

— Патиланци верни, всичко, що гласяхме, както трябва стана! Вижте пещерата — всички ни побира. Но сега ще трябва да я осветиме. Па не е зле, мисля, да ѝ сложим име. Робинзон например. И той, както знайте, бил е патиланец.

— Прието, прието! — извикахме всички.

А Данчо добави:

— А ти, Панчо, тичай! Поискай от ваш'те ябълки и сливи. Донеси да хапнем, като влезем вътре. Че така се прави всяко освещене.

— Орехи и круши искайте от мене! Ей сега отивам! — затири се Мика.

В пещерата вътре направихме бързо весела гощавка, та я осветихме.

Така неусетно времето се мина. Вече тъмно стана и се разотиде моята дружина.

На сутринта рано крясък ме събуди!

— Бате Патилане, ела скоро вълка! В пещерата нещо и вреци, и дрънка!

Излязох! Погледнах. Нищо се не чува. Дружината храбра стои надалече. Втурнах се. След мене и тя се завтече. Но нещо извряска. Потрепнах, но викнах:

— Сърца патилански нивга не се стряскат. Напред, патиланци!

Ний се приближихме. Но под Снежка жива глава се подаде и ний се смразихме. Бре, що е туй чудо! Мърда си главата — космата, брадата...

Но Данчо се сепна, викна високо:

— Робинзон, Робинзон! Дошел в пещерата!

Робинзон юнашки очи ококори. Напъна се мъжки и доде го зърнем, Снежка с пещерата из дъно събори. Тогаз чак разбрахме, о, драги ми братко, че Робинзон беше бабин Дългобрадко, козелът немирн.

Поздрав най-сърдечен.

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

НА ПЪРЗАЛКАТА

Драги ми Смехурко,

Знаеш, че съм майстор. Патиланчо Данчо онзиден ми рече:

— Бате Патилане, зимата изтече. А ти все забравяш що обеща лани: шейна да направиш голяма и здрава. Толкова голяма, че до един всички, като се покачим, да се поберем.

Аз му отговорих:

— Не грижи се, Данчо, и това ще стане. Още утре почвам. Сечива си имам. И дъски дал Господ. Ти донеси днеска вехтото кормило, дето бях ти рекъл добре да го пазиш. То е малко гнило, но ще го поправим. Па дано намериш и гвоздеи нови. Утре като почна, вдругиден шейната е вече готова.

На сутринта почнах. Всички патиланци дойдоха при мене и всеки започна да дава съвети.

— Бате Патилане — намеси се Панчо, — отпред на шейната впрегало турнете! Да впрягаме Сивча.

— Защо ти е Сивчо? Той ли ще ни спуща горе от баира! На коя пързалка магаре допусчат!

После Мика рече:

— Ах, колко е страшно с шейна да се спущаш! Трябва да се сложи желязна спирачка!

Данчо я пресече:

— Страшно за страхливци! За нас е играчка. Каква ти спирачка! Кормилото само ще държиш направо. И карай — не бой се!

— Никак не е страшно! — обади се Гана. — Пък сега сняг има. И да се катурнем, на меко ще паднем!

— Оставете всичко — намеси се Ганчо, — но да не забравим отпред на шейната звънчета да турнем.

— Браво, Ганчо, браво! Без това не може. Лопката на Козля с гердана ще сложим.

На другата сутрин шейната подкарах. И след мене тръгна моята дружина. Баба отначало малко се намръщи, но после ѝ мина. Не остана

вкъщи. Дойде на баира. Отстрана следеше как летят шейните. Най-добре от всички нашата вървеше. Лопката на Козля весело звънеше. Песни, смях, закачки и вик до небето. Разбрах, че на баба възпламна сърцето.

— Патилане — рече, — стори и за мене място на шейната! И аз ще се спусна.

Сторих място. Седна баба Цоцолана. Аз още по-здраво кормилото хванах. Литнахме надолу. Но отде изскочи бабин Дебеланко. Препречи ни пътя. „Боже — викна баба, — кучето отиде!“ Аз връцнах шейната. И славно отхвъркна славната дружина със баба начело.

— Браво, Патилане, ти постъпи смело! — извика засмяна баба Цоцолана. — Всички ни на меко във снега стовари. Иначе кой знае що щеше да стане. И горкият Мими жив и здрав остана. Ставайте, юнаци!

Ний станахме леко, но не беше лесно баба да измъкнем. Свикахме на помощ цялата пързалка. И без жертви мина тая злополука.

Стига ти дотука, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

ПАТИЛАНЧОВО УТРО

ПИСМО ОТ СМЕХУРКА ДО ПАТИЛАНЧА

Драги Патиланчо,

Все току ме питат защо не ти пиша. Ти толкова много писма си ми пратил, пък аз нито веднъж не съм отговорил. Ти не ми се сърдиш. Добре ме познаваш. Нали съм Смехурко? Аз само се смея. Письмца да пиша никак не умея. То е дарба, братко. Неведнъж съм сядал да ти отговоря, ала все не зная отде да започна и как да завърша. Понапиша нещо, па току оставя. Но днес има вече що да ти разправа. И реших да пиша. Ако ти хареса, ще се пообаждам по-честичко вече.

Письмцата скъпи, дето ми изпращаш, до едно ги пазя в дървена кутия. Наизуст ги зная, но все си ги вадя и ги препрочитам. И сам си се смея.

И наврѣх Гергѡвден писмата извадих. На двора излязох, па с глас ги зачетох. Чета и се смея. Дойдоха при мене Славка, Живка, Пенка. Те за смях и трите душата си дават. Излезе от къщи и леля Еленка. А ето след малко пристига усмихнат чичо Очиларко. Три кучета води и отдалеч пита:

— Какво има тука, та така се смейте?

Леля отговори:

— Патиланско утро. Письмца написал Весел Патиланчо. Чете ги Смехурко, а ние се смеем.

Аз чета, не спирам.

Сякаш си пред мене, драги Патиланчо. Като живи виждам: баба Цоцолана и Мими, и Козля, и твоите славни патиланци верни...

И слушам край мене смехове безмерни.

Надойдоха още слушатели много — малки и големи. Дворът се изпълни.

До едно писмата от сърце прочетох. Повторих, потретих. И всички се смяха.

Стана пладне вече. Аз свърших. Тогава наша Славка рече:

— Юнашки се смяхме. Доволни сме всички. Днеска е Гергьовден. Армаган да пратим в Патилянско царство. И писмо да пишем на нашия славен Весел Патилянчо. Смехурко ще пише. Ний ще събереме яйчица варени и с тях ще изпратим патилянски поздрав в Патилянско царство, та да се зарадва весел Патилянчо.

Послушахме Славка и яйца събрахме. Тръгнах да ги нося на чича Ивана. Към вас той със коня щеше да намине.

Стигнах до чешмата. А там се въртеше весела въртушка. Спряха да почакаат лелин Веселинча. Въртачът го хвана, взе да го издига. Но джоба му стисна. Бликнаха из джоба желтъци, белтъци. Веселинчо викна:

— Яйцата си искам! Ах, и какъв станах! Как ще се покажа пред мама и татя с измацани гащи!

И той взе да плаче. Аз на смях ударих. Струпах се бързо малките играчи. Един в мен се блъсна. С кошницата паднах. И той върху мене. И ний ожълтихме яйцата варени. Рохкавички бяха. И нито едничко здраво не остана.

Аз за теб помислих, драги Патилянчо, и криво ми стана. Но после си рекох: „Ех, ще извинява Весел Патилянчо. И без дар ще мине. Славата му стига. Цяла сутрин тука всички ни размива. С писмо ще му пратя поздрав сърдечни“.

И така направих. Туй писмо написах.

Бъди здрав и весел!

Вечно твой:
Смехурко

НА ЗАНАЯТ

Драги ми Смехурко,

Казано накратко — аз пораснах, братко. Преди месец време бръснарят Лавренти за калфа прие ме. Направо за калфа. Че мойта ръчица навред е позната. Една сутрин баба взе да ми подмята: „Слушай, Патилане! Баба вечно тебе няма да те храни. Трябва да си вземеш занаят в ръцете. Утре, не дай Боже, аз да се помина, няма да се храниш само с смеховете“. Докривя ми множко. Сякаш тъй, по милост, ми давала хляба. „Аз самичък зная какво, бабо, трябва!“ — отговорих кротко и тоз-час отидох, та станах бръснарин.

Оттогава вече месец се измина. Аз си получавам седмична заплата. И си плащам хляба, що ям на софрата.

Зарадва се много баба Цоцолана, че работник станах. Но най се зарадва бръснарят Лавренти, че сдоби край мене доходни клиенти. Всички патиланки, всички патиланци идват все при мене.

И всеки де майка, де леля, де татко, де кака, де батко за ръка все води — че вред се прочуха мойте славни моди.

Дал Господ клиенти. Но майстори малко. Реших да изкарам от мойта дружина. Един ден Лавренти някъде замина. Свиках моите хора. Гребени им дадох. С ножици сдобих ги. Казах, един други мирно да се стрижат. Почнаха чирашки. Ала насърчих ги. И след миг в дюкяна хвърчаха фъндъци. Данчо ръце пери и вика:

— Мустаци! Ще бръсна мустаци!

Панчо бе си лепнал два чифта мустаци. Седнал бе на стола. Чакаше спокойно майстор да го бръсне. Но чевръста Дана му обля главата с сапунена пяна. Дигна се тревога. Майсторът пристигна. За глава се хвана и викна към мене:

— А бре, Патилане! На какво обърна мойто заведене?!

— Майсторе Лавренте, прося извинене! Това са все мои славни ученици, а твои по-славни „довежда клиенти“!

И простени бяхме.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

СКЪПА ГОСТЕНКА

Драги ми Смехурко,

Вчера къде обед при мен у Лавренти струпали се бяха все отбор клиенти. Моята дружина на помощ ми беше. Работа кипеше. Аз тъкмо подстригнах една тънкопретка. Майсторът красеше съседката Недка. А Данчо с бръснача стържеше брадата на сладкаря Рача.

Изведнъж извика патилана Дана:

— Тичайте, че иде баба Цоцолана. Трябва да я срещнем, както й прилича!

— По-скоро, другари! — вик нададе Данчо и хвърли бръснача. — Царски да я срещнем! Тя така обича.

Аз тозчас оставих моята клиентка. Навънка изскочих. Гледам: баба иде. Тежко, тежко стъпя, сякаш е царица. През туй време някой ме дърпа сърдито. И пред мен застана мойта хубавица.

— А бре, Патилане, защо ме остави? Кой ще ме подстриже? Докога ще чакам? Гозбата ми вкъщи на въглен ще стане!

Аз й отговорих:

— Ех, виждаш, госпожо! Няма що да сторим. Баба ни пристига. Ти иди до вкъщи. Гозбата нагледай, та пак ела тука. И недей се мръщи!

Изпратих я вкъщи. После се обърнах, нисък поклон сторих, баба Цоцолана сърдечно прегърнах, па й заговорих:

— Добре дошла, бабо! Радваме се много, че за нас се грижиш, че сама ти идеш тука да ни видиш! А за да познаеш наш'та майстория, най-добре ще сториш и да се подстрижеш. Заповядай вътре! И седни на стола!

И Данчо й рече:

— Заповядай, моля! Тук седни на меко. И сама ще видиш как майсторски стрижем — и чисто, и леко!

И Дана й стори поклон до земята.

Майсторът сърдечно й стисна ръката.

— Добре дошла, бабо! Твоят Патиланчо навред ме прослави. Името му славно тук отпред поставих. Отвсякъде идват отбрани

клиенти. И ти ще ни бъдеш почетна клиентка. Сега заповядай! Седни, почини си! Шапката сними си! И ще те подстриже майстор Патиланчо.

С очи насълзени баба отговори:

— Благодаря много за милата среща! Радост и доволство сърцето ми сеца.

Тя седна на стола. Шапката отложи. Аз кърпа ѝ сложих. Ножици приготвих. Почнах да я стрижа.

Но изведнъж някой отвори вратите. Вятърът подгони по пода косите. Един кичур хвъркна на баба в краката. Тя го зърна, скочи, викна колко може:

— Мишка, мишка, Боже! Помощ, Патилане!

Докато я зърна, баба въвн изскочи с кърпата на шия. И не се завърна. Чак вкъщи я стигна патиланчо Данчо и там утеши я.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Скоро ще ти пиша какво после стана.

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

В АВТОМОБИЛ

Драги ми Смехурко,

Един ден аз бръсних шофьора Евстати. Той идваше често. Станахме познати. Тъкмо бях започнал, влезе един момък във черна премяна и писмо донесе. Прочете го бързо майсторът Лавренти и гордо подхвана: „Господа клиенти, току-що получих висока покана. Граф Перчиниани, чужденец всесилен, моя прочут майстор у дома си кани. Син и щерка имал, та да ги подстриже. Автомобил пратил. Тръгвай, Патилане!“.

Но аз отговорих: „Иди кажи, момко, на тоз, що те пратил, че тука ме чакат клиенти познати. Царят да ме вика, пак не ги оставям. И кажи му още, че Патилан майстор по къщи не ходи. На когото трябва, нека тука дойде!“.

Майсторът Лавренти кат’ гръмнат остана. Шофьорът Евстати ръката ми хвана и викна зарадван:

— Браво, Патилане! Като тебе майстор никъде го няма! И аз ти предлагам сърдечна отплата: утре да те взема и да те разходя далече с колата!

Пламна ми сърцето. Стиснах му ръката:

— Да си жив, Евстати! Но аз сам не ходя. Имам си дружина със баба начело.

— Нищо, Патилане! — засмя се шофьора. — Колата ще хване всички твои хора!

На сутринта рано, на света неделя, баба си облече спортната фланела. Моята дружина пристигна навреме. И автомобилът дойде да ни вземе. Ний се настанихме. Баба във средата. Викна Дебеланка. Взе си го в полата. После полетяхме. Викахме и пяхме...

Далече в полето до един мост спряхме. Мостът бе повреден. До моста видяхме автомобил с флагче, заседнал в реката. И две деца в него в богатска премяна.

— Да идем на помощ! — провикна се Дана. — Да вземем децата! Карай там, Евстати!

Влязохме в реката. Стигнахме колата. Поехме децата. Тръгнахме навънка, но автомобилът в тинята затъна. Мъчиха се много двамата шофьори, ала никой нищо не можа да стори. Събуха се боси. Пренесоха скоро цялата дружина. Най-после остана баба Цоцолана. Не ще да я носят, нито се изува сама да прецапа. В чудо се видяхме. Най-сетне се сетих и викнах високо:

— Жаба, бабо, жаба! Скочи ти в нозете!

Ех, че като рипна баба Цоцолана!

Докато я зърнем, потънала в тиня, тя пред нас застана. Много се разсърди, но после ѝ мина. Пътници дойдоха. Извлякоха с мъка колата навънка. Кои са децата тогава разбрахме — на Перчиниани. И се запознахме. По тяхно желание ний ги зачислихме в нашата дружина... За тях по-подробно после ще ти пиша.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

СРЕЩА

Драги ми Смехурко,

На Богоявление Данин празник беше. Тогаз, както знаеш, и Данчо празнува. Отнапред решихме — и Дана, и Данча с патиланска среща ведно да прославим. Данчо ме попита:

— Бате Патилане, веселата среща къде ще направим? Най-добре ще бъде у дома да стане.

Аз му отговорих:

— Не, Данчо, не бива. Ще се сърди Дана. Ще си я направим у нашата драга баба Цоцолана. В голямата стая. Тя за всичко става. А пък и пред баба всички лудории по-лесно минават.

И там се събрахме. Посрещяхме гости. И цял ден играхме. Викахме и пяхме. Ядохме бонбони и бозица пихме. И „радио“ после набързо стъкмихме, както ний си знаем. Мисля, че си спомняш. Нали бях ти писал. Данчо пак донесе счупения уред. Певци и певици ний самите бяхме, под масата скрити.

В разгара си бяха стигнали игрите. Изведнъж се хлопна вънка на вратите. И баба въведе Алберта и Лора — на моята дружина най-новите хора. Сещаш се кои са. Баща им се казва граф Перчиниани. А те като нас са луди и засмяни. Та за късо време станахме другари: и близки, и жарки. Щом влязоха вътре, Алберто извика:

— Здравейте, другари! И вие, другарки! Идем ви на гости, но скришом от татка и от нашата строга пазачка Джована! Тя като че нещо отзарана схвана. Но успяхме с Лора пак да се измъкнем. Сега, ако може, нека ни намери! Никак не обича нашата дружина. Щом чуе за нея, почва да трепери. Подсторва и татка. И той ни се кара. Само миг да може той с нас да прекара, самичък ще сети как играта тук е и мила, и сладка!... Днес ще се разсърди и ще ни накаже. Но после ще мислим за туй, що ще стане. Сега да се смеем! Да се веселиме, да свирим, да пеем, бате Патилане!

Пак игра подхвана славната дружина. Така неусетно доста време мина. На новите гости „радиото“ смешно много им допадна. Под

масата скрити, и те песни пяха. И бяха доволни, весели, честити...

Но отвън пак някой захлопа вратите. Аз тогаз излязох и попитах:

— Кой е?

— Граф Перчиниани.

Стана тя, що стана! Дръж се, Патилане! И викнах високо —
вътре да ме чуят:

— Граф Перчиниани! Влезте, моля, влезте!

Докато отворя, Дана се притече и тихо ми рече:

— Под масата скрихме Алберта и Лора.

Аз разбрах веднага що трябва да сторя.

Отворих вратата. Тържествено влезе граф Перчиниани. След него Джована. Той погледна строго и така подхвана:

— Малък господине, ти ще отговаряш, задето подучваш на лошо децата и ги караш скритом при тебе да идват! Ти трябва да знаеш, че аз се наричам граф Перчиниани! И каквото кажа, този час ще стане!

— Пък аз се наричам Весел Патиланчо. От сърце обичам смеха и играта. Затуй сами идват при мене децата. С навъсени хора аз работа нямам. Но зарад Алберта и заради Лора и вас ще приема. Влезте, моля, влезте! Тъй ще придобийте най-вярна представа какво в наш'то царство всеки празник става!

И аз път им сторих. Те влязоха вътре.

— Но — извика графът — децата ги няма! Моля, извинете!
Напразно говорих.

— Нищо, че ги няма. Други деца има. Господине графе, моля ви, седнете! Дано, Гано, Данчо, радиото скоро за госта пуснете! Певец и певица от Рим чак хванете!

Патилана Дана копчето похвана. Тишина настана. И двугласа песен тихо се понесе. После се засили.

— Ах, Божичко мили! — извика Джована. — Че как така може!
Гласовете същи!

И графът престана вече да се мръщи.

А когато зърна певците засмени, той бе станал вече патиланец същи. И с новите гости до късна вечеря все се веселихме: играхме и пяхме, и бозица пихме!

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:

Весел Патилянчо

ГОЩАВКА

Драги ми Смехурко,

След няколко срещи с нашата дружина граф Перчиниани патиланец стана. Не слушаше вече строгата Джована. Пускаше със радост Алберта и Лора да идват свободно при моите хора. Онзиден, в неделя, получих от графа сърдечна покана:

„Мили Патилане, моля, наредете неделната среща у дома да стане. Децата ще дойдат днеска да ви вземат. Те от сърце искат и в нашата къща радост да настане. От мен поздравете баба Цоцолана и я помолете и тя да ни бъде гостенка желана. Чакам с нетърпение гостите засмяни. Твой доброжелател: Граф Перчиниани“

Прочетох на баба графската покана. И тя се зарадва. Но после се сепна:

— А бре, Патилане, аз нямам премяна! На такова място така ли се ходи? Какво ще си каже гордата графиня! Тя цяла ще грее в злато и коприна!

— Успокой се, бабо! Нали с теб ще бъде нашата дружина. Къде ще намериш по-добра премяна. Ние ще ти бъдем злато и коприна. И ще ти завиди гордата графиня!

Не беше се още баба пременила и пред нас на пътя спря автомобила. Скочиха от него Алберто и Лора. Влязоха вкъщи и Алберто рече:

— Бате Патилане, да тръгваме вече! Другите къде са?

Аз му отговорих:

— Ей сега ще дойдат. Бързокрачо Данчо всички ще калеса. —
Още не изрекох, смехове се чува. Моите патиланци в стаята нахлуха.

— Здравейте, другари! За веселба нова пак часът удари!

— Да вървим, че вънка ни чака колата!

Качихме се всички. А Гана и Ганчо наместиха нещо, увито в хартии, на баба в краката.

Тръгнахме с колата. И стигнахме скоро до графската къща. Скочиха тогава младите стопани. Слязохме и ние. Лора ни покани:

— Влезте, моля, влезте!

Баба ме посбута:

— Води, Патилане!

Аз ѝ отговорих:

— Стъпай, бабо, стъпай! И гордо, и смело! На наш'та дружина ти стоиш начело, макар да си стара!

И пред мене тръгна баба Цоцолана. А Ганчо и Гана си взеха товара и влязоха с него. Графинята вкъщи ни срещна засмяна. Тя под ръка хвана баба Цоцолана. И влязохме всички в една светла стая с богата трапеза. А Ганчо и Гана към мен приближиха и това, що носят, с очи ми откриха. Таен знак им дадох и те под софрата тоя миг го скриха.

И графът пристигна. Тъй зарадван беше, че за късо време веселба се дигна. От сърце се смяхме малки и големи. Гощавката беше за чудо и приказ. После графът стана и тъй заговори:

— Скъпи мои гости, дванайсет години в таз страна живея, но за пръв път днеска тъй сладко се смея. И за пръв път тука, на тая трапеза, българска реч слушам. Слушам и говоря. И тя ми се струва тъй близка и мила. И аз се провиквам: „Да живеј земята, що таквиз засмени деца е родила!“.

Баба Цоцолана бе се насълзила. Аз тогава станах и така подхванах:

— Скъпи домакини, и ний сме честити, че в тоя дом светъл с радост сме приети. Таз среща сърдечна не ще я забравим! Но сега да сръбнем пиво патиланско и за ваше здраве! Хайде, Ганчо, Гано, боза извадете! Ред дойде за нея. Без боза резлива веселба не бива.

Ганчо в миг извади шишетата скрити. И тозчас те бяха до капка изпити.

Веселбата трая до късна вечеря. През туй време графът за мойто изкуство нещо ми говори, но по това после надълго ще пиша.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

РАЗДЯЛА

Драги ми Смехурко,

Отново се срещнах с граф Перчиниани. Говорихме дълго. Най-после той рече:

— Слушай, Патилане! Златна ръка имаш. И нечуван майстор от тебе ще стане. Но поне година трябва да прекараш в далечна чужбина. Там ти ще научиш нови майстории. И бъднина светла ще ти се открие. След няколко дена аз в Париж отивам. Ела и ти с мене. Ще те препоръчам на най-голям майстор. При него ще учиш и ще си спечелиш пари за прехрана. За път аз ще плащам...

— Но, господин графе, аз не съм навикнал за мен друг да плаща.

— Зная, Патилане. Но ти няма дълго длъжен да останеш. Ще ми платиш всичко, що за теб похарча. Сега помисли си. И утре следобед отговор ще чакам.

Аз размислях дълго. Двоумих се много. Съветвах се баба и с мойта дружина. Най-после решихме — в Париж да замина.

Съобщих на графа. Почнах да се готвя. Ала ден не мина и друго подхвана моята дружина. Както ми се стори, баба Цоцолана към туй ги подстори. Тя първа захвана:

— А бре, Патилане, я недей отива! Тъй да си останем, както сме си сбрани. Ех, да знаеш само как мъчно и тежко без теб ще ми стане!... Я недей отива!

— Не, бабо, не бива. Дума дадох вече.

След нея пристигна Патиланчо Данчо и така ми рече:

— Бате Патилане, не може ли някак да не заминаваш. Мисли що ще стане с нашата дружина! Не е за ден, за два, а цяла година! Без тебе не можем. Я недей отива!

— Не, Данчо, не бива. Знаеш, че се врекох. Аз като замина, ти ще ме заместиш.

— Недей така дума. Ти ако заминеш, нашата дружина нищо не ще стори. Няма да са сладки смехът и игрите.

През туй време някой хлопна във вратите. Влезе запъхтяна патилана Дана.

— Бате Патилане, няма да те пуснем, каквото да стане! Няма да оставиш нашата дружина! И какво ще правиш в таз пуста чужбина! Какво ще научиш? Нашите клиенти наши моди искат. Ти на тях си майстор. При тебе се стрижат най-видните хора! Не, недей отива!

Аз нищо не рекох.

В туй време дойдоха Алберто и Лора. И още не влязла, Лора заговори:

— Бате Патилане, много лошо стори, че вече се врене да идеш със татка. Какво ли ще правиш в чужбина далечна. Ние нали бяхме. Вярвай, там играта никак не е сладка! А тук каква радост дружно преживяхме! Не недей отива!

— Ах, Лоре, не бива! Честна дума дадох.

Така отговорих, ала вече сецах, че ми домиляват и баба, и Дана, и Данчо, и Гана, и Ганчо, и Панчо, и малката Мика, и Алберт, и Лора. Но какво да сторя? Патиланска дума назад се не връща. Затова добавих:

— Не, мили другари! Придумките вече вие оставете! Тежката раздяла с твърдост понесете! И да се приготвя вий ми помогнете!

Цял ден аз се готвих.

На другата сутрин пред влака се сбрахме. И графът пристигна. Един носач едър товара ми дигна. Внесе го при графа. Влязохме и ние. Сърцето ми почна тревожно да бие. Баба с глас заплака. И аз се разхълцах. Но някой извика:

— Слезте долу, моля! Вече тръгва влака!

Озова се долу моята дружина. Пък аз на прозореца ронех едри сълзи. Тогаз викна Мика:

— Бате Патилане, недей заминава!

И подеха всички:

— Недей ни оставя!

Аз разбрах веднага, че не ще изтрая. Но един прислужник затвори вратата. Звънецът удари. Но този миг Данчо ми хвана ръката. За Данча се пипна цялата дружина. Дърпа, не ме пуца. Пак звънец удари. Влакът бавно тръгна. Скочих през прозореца и рекох задъхан:

— Оставам, другари!

А на графа викнах:

— Простете, простете! Довиждане тука!
На ръце ме дигна моята дружина. А влакът отмина...
Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

ВЕЛИКДЕНСКИ ЯЙЦА

Драги ми Смехурко,

Минаха несетно великите пости. За Великден се стегна баба Цоцолана. Стаите почисти. Стените замаза. Когато настана Великата сряда, тя така ми каза:

— Слушай, Патилане! Утре в зори още, щом от легло станем, ще червим яйцата.

Аз ѝ отговорих:

— Добре че ме сети да свикам децата. А знаеш ли, бабо, че вчера научих нова майстория. Знам да боядисвам яйцата чудесно. И всичко ще стане и бързо, и лесно. Леснината утре аз ще ви откроя.

Съобщих веднага на моите хора. На сутринта рано да бъдат събрани у дома на двора. Не забравих също Алберта и Лора. И тях аз поканих.

Сутринта в четвъртък всички се събрахме. Баба Цоцолана изнесе яйцата. Аз бои приготвих в дълбоки паници. Изнесох стъклото с дървеното масло. И във всяка паница капнах над боята ситни капки масло. После се провикнах:

— Давайте яйцата! Едно по едничко всичките ще минат през моите паници! Оттам ще излязат в чудесна премяна.

И както им рекох, тъкмо така стана. Едно по едничко потапах яйцата във всички паници. После ги изваждах пъстри и засмени.

Чудеха се всички. А най-много баба.

— А бре, Патилане, ти чудеса правиш!

— Бате Патилане, и нашите яйца така ще нашариш!

— И нашите също!

— И наш'те!

— И наш'те!

Данчо се затири. Яйцата донесе. После Дана, Гана. И Ганчо, и Панчо. И малката Мика от къщи яйцата с кошница домъкна. После се разтича и махлата свика. Надойдоха баби. Надойдоха майки. Изпълни се двора.

— Чакайте бе, хора! — викнах им задъхан. — Всички яйца тука все ще ги нашаря. Ала сам не мога. Помощници трябва!

Из един глас викна моята дружина:

— Че така кажи бе, бате Патилане! Знаеш как сме ние за работа жадни!

И грабнаха всички паници, лъжици и бои, и четки, масло в стъкленици. И работа кипна за чудо и приказ. Всеки боядисва. Всеки цапа, шари и боя размацва накъдето свари.

Така чак до пладне яйцата червихме. Докато най-последно и ние самите на шарени яйца се преобразихме.

Тогавата пристигна майсторът Лавренти. Викна от вратата:

— Скоро, Патилане, оставяй яйцата! Ела се разправяй със сърдити клиенти! От сутринта чакат! Съседката Недка дори се разплака: „Ако днеска — каже — аз не се подстрижа, и навръх Великден рошава ще ходя. С тия козунаци съвсем се улисах. Вчера ги забърках. Днес други ще меся!“. Моля ти се, скоро ела, Патилане! Че иначе лошо за мене ще стане. Ни една клиентка не ще ни остане!

Аз му отговорих:

— Не плаши се толкоз, майсторе Лавренти! Аз ще те избавя. Които не искат малко да почакаат, изпрати ги тука. Аз ще се разправя.

Лавренти се върна и дълго не мина. Клиентки припрени с дигнати постници дойдоха при мене. Аз засмях ги срещнах.

— О, мили госпожи, прося извинение! — извиках им кротко. — Аз не ви забравих. И за вас се сецах. Но какво да правя? Вижте, и тук бързат. Как да ги оставя! Тъй е обичаят. Но която иска, нека заповяда. Тук ще я подстрижа, ако тя се врича. Но не отговарям, ако и тя също на яйце стоцветно тозчас заприлича!

Така ги смирявах, боите засмени им взеха очите. Върнаха се вкъщи, свикаха децата, при нас дотърчаха да червят яйцата. До вечерта късно бояджии бяхме. И много се смяхме. Хайде стига вече, драги ми Смехурко. Честит ти Великден! Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патиланчо

НОВ ГЛАВАТАР

Драги ми Смехурко,

На Гергьовден свиках моята дружина и рекох: „Другари, трябва да замина. В чужбина ще ида. С граф Перчиниани. Сега никой вече не ще ме раздума. Със самолет тръгвам. И връщане няма. Та събрах ви днеска сбогом да си взема. И още днес трябва да си изберете главатар достоен, който да изслуша моите съвети!“.

Обади се Гана:

— От влака се върна, та не ще заминеш и със самолета. Я не се шегувай, бате Патилане!

Аз твърдо отвърнах:

— Това, що ви рекох, бездруго ще стане! Време не губете и единодушно водач посочете!

Патилана Дана тогава отсече:

— Щом ще ни оставиш, бате Патилане, Патиланчо Данчо водач ще ни стане!

И викнаха всички:

— Данчо, Данчо, Данчо! Той ще ни прослави!

Аз тогаз добавих:

— Патиланци верни, по-сполучлив избор не може да има. Данчо ще ви води по-добре от мене. И като се върна, аз ще ви заваря все така сдружени и още по-бодри, още по-засмени. Недейте забравя баба Цоцолана! Идвайте при нея! Тя вече на всички като майка стана. Трябваше да бъде и тя днеска тука, ала от зъб страда. Но на тоя избор и тя ще се радва. Данчо е, ще каже, момче и полвина: той славно ще води върнатата Дружина!

— Стига хвалби, стига, бате Патилане! — обади се Данчо. — Толкова високо недейте ме дига! Никога не мога с теб да се сравнявам. Но все се надявам да те не посрамя. Благодаря много на всички другари за честта голяма. На днешния празник по-честит от мене патиланец няма. И по тоя случай ще ида до вкъщи — бонбони да

взема, за да се почерпим. Аз сам си ги правя. Ей сега ще дойда. Няма да се бавя.

И доде го видим, той навън изхвъркна. След малко се върна. Кошница домъкна. В кошницата сложил тенджерка и спиртник, захар и лимони, чиния и ножче, супена лъжица и в една хартишка червена боица. Щом влезе, и рече:

— Моята сестрица всичките бонбони излапала вече. Но ей сега нови за вас ще направя.

Данчо се запретна. Спиртникът постави. Тенджерката сложи. Захар вътре сипа. Изцеди лимони. С лъжицата почна захарта да бърка. Мина малко време. Панчо понадникна.

— Вижте, вижте! — викна. — Мехурчета пуца!

А Данчо добави:

— Още малко врене и готово вече! Боица червена сега ще поставя.

Той боята сложи и пак взе да бърка. Но изведнъж почна под нос да си мърка:

— Дано не ги сбъркам, лепкави да станат!

Свъси Данчо вежди. Но рече му Дана:

— Нищо, Данчо, нищо. Недей се ядосва! Няма да останат.

И Данчо изсипа лепкавата каша в плитката чиния. С ножа разтъни я. После я наряза. Късче ми подаде и така ми каза:

— От тебе ще почна. Вземи си бонбонче и хапни за здраве! За здраве и слава, бате Патилане!

Всички патиланци той поред покани. Налапахме ние бонбони червени. Стиснахме ги с зъби. Но чудо настана. Зъбите се сбраха и се залепиха. Не можеше никой от нас да говори. В това време влезе баба Цоцолана. Очи ококори.

— А бре, какво има? — викна тя засмяна. — Що сте се засмели и сте онемели? Казвайте що стана!

Само Данчо още нищо не бе лапнал, та той реч подхвана:

— Бонбони ядеме. Мое производство. Не искаш ли, бабо, и ти да си вземеш? За опитня само.

— Благодаря, Данчо. Зъбът ми се клати.

— Зная, бабо, зная. Но лапни бонбонче! То нищо не вреди.

Баба лапна. Дръпна и зъба измъкна. Разсмяхме се силно. И така по-лесно зъби разлепихме...

Бъди здрав, Смехурко!
Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Весел Патилянчо

СБОГОМ, БАТЕ ПАТИЛАНЕ

Драги ми Смехурко,

Бате Патиланчо за Париж замина. Аз предвождам вече нашата дружина. И аз ще ти пиша отсега нататък. Ще прощаваш, братко, че не така гладко ти реда писмото. Но лека-полека ще свикне перото и аз писмописец по-добър ще стана.

Сега ще ти пиша как се разделихме с баща Патилана.

Една вечер късно той ни свика всички и така ни рече:

— Патиланци верни, заминавам вече с граф Перчиниани, с Алберта и Лора. Утре туй ще стане. И връщане няма. Със автомобила рано ще ме вземат и при самолета ще стигнем навреме. Ще се качим в него. Той ще се издигне, ще хвъркне и право в Париж ще ни снесе.

Разплака се жално баба Цоцолана и после промълви:

— Бабин Патиланчо, мъничко ми стана, че ще ни оставиш. Но аз зная, чедо, че дето отиваш, ти ще се прославиш. Затуй не те спирам. Утре с теб ще дойдем на аеродрума, за да те изпратим...

Пак сълзи порони и после продума:

— А вий, патиланци, идете си вкъщи! Утре рано всички тук се съберете! За пътника цвете росно донесете!

На сутринта рано пристигна колата с графа и децата. При тях се покачи и наш'та дружина. Тръгнахме веднага. След половин час време при летците спряхме. Там и самолета сред една поляна отдалеч съзряхме.

— Слизайте, юнаци! — рече засмян графът. — Да вървим нататък! Хвърчилото чака. Само да не стане както преди с влака: ние да заминем, а славният пътник пак тук да остане.

— Ех, де пак да може, бате Патилане! — обади се Дана.

Бате Патиланчо тогава отвърна:

— Не думай тъй, Данке! Кой от вас ще иска за присмех да стана. Дал съм дума вече и със самолета ще хвъркна кат' птичка във страна далечна... Вий здрави бъдете! Смейте се, играйте и баба пазете! И ти, драги Данчо, не забравяй нивга моите съвети: бъди весел, умен и

юначен! И обич и сговор винаги да има в твоята дружина! Та като се върна след една година, искам да ви сваря като братя същи — верни, неразделни.

Доближихме всички до самолета. Той беше приготвен вече да отлитне. Покачи се графът. След него децата. Най-после се качи баба Патиланчо. Щом влезе, и рече:

— Вържете ме здраво с ремък за снагата! Защото от жалост при тая раздяла, току-виж, че литна долу към земята, при моите хора.

Тогаз се обади патилана Мика:

— Баба Патилане, когато се върнеш, донеси ми кукла, дето вика „кака“.

Моторът затрака. Докато се сетим и докато баба започне да плаче — грамадната птица тръгна по земята. После се издигна. Баба Патиланчо тогаз се подаде, шапката размаха и нещо извика... Но високо беше — нищо не разбрахме. Махахме и ние ръце, шапки, кърпи. Баба Цоцолана палтото съблече. И маха, и вика:

— Сбогом, сбогом, сбогом! Господ да те пази в оня край далечен!

Към автомобила тръгна натъжена нашата дружина. Ала баба рече:

— Чувствам се някак много уморена. Искам да почина. Да се поотбием ей в тая градина.

Ние се отбихме. Насядахме всички на широка пейка в главната алея. Срецу нас видяхме тръба с ръсалка. Дана скочи, взе я, към нас я насочи и на шега рече:

— Ей така се ръси. Дали да ви поляя? Ала вода няма.

Още не изрече, градинарят пусна, без да знай, водата и тя ни забръска право в лицата. Баба се разсърди, но Дана й рече:

— Не сърди се, бабо! След сладка почивка и баня се прави, та да бъдем всички весели и здрави!

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смахурко!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ПАТИЛАНЧО ДАНЧО

ДОКТОР СМЯХ

Драги ми Смехурко,

Щом се разделихме с баба Цоцолана, който на специализация за Париж замина, затъгува силно баба Цоцолана. Угрижи се много. Като болна стана. Не яде, не пие. Работа не хваща. Де седне, де стане, все току подхваща: „Ах, мой Патилане, без тебе не зная с мене що ще стане! Ти ме веселеше, ти ме и тешеше. Къщата без тебе е мрачна и пуста! Без тебе не мога, не мога, не мога!“.

Тая тъга тежка ни хвърли в тревога. На съвет аз свиках всички патиланци. Решихме, че трябва доктор да прегледа милата ни баба.

— Ще я види татко! — предложих аз бързо.

— Той ще ѝ помогне — обади се Дана. — Нали излекува бате Патилана!

При татка заведох баба Цоцолана. Влязохме при него само двама с баба. Нашата дружина откънча остана.

Баба Цоцолана всичко му разказа. Татко я изслуша. Към мене показа и рече засмяно:

— Ето ти лекаря. Своята дружина тука да докара. Два-три деня само прекарай при нея. Всичко ще ти мине. Тъгата ти, бабо, смях ще я разсее. Смехът днеска много болести лекува. Ела ни на гости! Хем ще погостуваш тука със децата, хем ще излекуваш несетно тъгата... Аз сега отивам при болни в селата. Но тука е Данчо. Добре ще прекараш. Болестта ще мине.

Аз викнах тогава:

— Татко, да живееш хилядо години! Смехът здраве дава! Славни думи рече! А от днеска, бабо, ти при нас си вече!

Същия ден още почна веселбата. На сутринта рано татко ми замина. И господар пълен у дома остана нашата дружина.

Посъвзе се скоро баба Цоцолана. По-весела стана. А следобед Дана скочи и извика:

— В лекарска сме къща, да играй на лекар!

— Да си жива, Дано!

— Защо не ни сети за това по-рано!

— За игра и смешки нивга не е късно! — рекох аз зарадван. — По-скоро да идем в татковата стая! И там ще ви кажа кой какво ще прави!

— И без да ми казваш, самичък си зная — обади се Панчо. — Болен не ви ставам. Аз лекар ще бъда! Инак не играя!

— И аз! — рече Гана.

— И аз! — викна Ганчо. — Във света за нищо болен не ти ставам! Аз хинин ще давам, а друг ще го гълта.

— Добре, добре — рекох, — но бели престилки за всички ви няма.

— И без това може! — обади се Дана. — Ще облечем баба, че е най-голяма, а ний ще цериме с нашенска премяна.

Облякохме баба дори с две престилки. Една не я хвана. Като главен лекар тя насред застана. И ние край нея. Но никой на болен не щеше да стане. Та трябваше баба кучето да хване — него да прегледа. А Гана набързо сграби котарака.

— За мен болен няма — обади се Дана, — аз Козля ще взема.

— Пък аз Дългоушка ще доведе тука!

Но някой почука. Една жена влезе.

— Моля ви, госпожо, докторът къде е?

Аз бързо отвърнах:

— Доктор Цоцолана сега го замества. Деца, излезнете!

Жената подхвана:

— Много съм, госпожо, мрачна и припряна...

Баба я пресече:

— Зная, зная, зная. От същата болест и аз страдах вече. Смехът я лекува. Иди при децата в съседната стая!

Други болен влезе.

— Казвай, какво има?

— От главобол страдам, кажи, цяла зима...

Баба го прекъсна:

— Зная, зная, зная. Цера ще намериш в съседната стая.

Трети болен влезе, четвърти и пети. С тях същото стана. В съседната стая всичките изпрати доктор Цоцолана. Там и ние скоро влязохме със нея. И веселба славна настана тогава. Който беше болен, веднага оздравя...

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ПОСРЕЩАЧИ

Драги ми Смехурко,

Както знаеш вече, царят си доведе от страна далечна хубава царица. Да му е честита! Посрещна я славно мало и голямо. И туй си научил. Но не знаеш само какво аз направих, че редом застана с посрещачи знатни при царската порта баба Цоцолана.

Три-четири дена преди да пристигне светлата царица, баба Цоцолана загрижена беше. Премени гласеше, но нещо дълбоко я безпокоеше. Най-последно ми рече:

— Утре преди обед ще срещаме вече. Аз денем и нощем все ума си бия. Но не мога, Данчо, нещо да откроя, та с леснина някак при царската порта и аз да застана. Иначе в народа на пита ще стана. Ех, де да е тука моят Патиланчо! За такова време той хитрини знае.

— Дявол да го вземе! И аз, бабо, зная! — извиках веднага. — Грижа на сърцето ти недей си слага! Сега ще ти кажа какво ще направим, та наш'та дружина пред царската двойка със чест да представим.

И аз й разказах какво съм намислил. Светна й лицето и тя се провикна:

— Жив да си ми, Данчо! Ти с надежда светла ми обля сърцето! Сега вече вярвам, че редом със кмета, когато поднася и солта, и хляба, и аз ще застана!

На другата сутрин моята дружина много рано стана. Натъкми се баба в сватбарска премяна. Аз открих на всички какъв ни е плана. И сметнах за нужно да кажа накрая:

— Патиланци верни, аз виждам и зная, че се ще на всички при царската порта да се наредиме. Но да ни покани никой не се сети. Но не се сърдете! При царската порта, макар само двама с баба Цоцолана, нашата дружина все пак ще представим. А когато срещнем батя Патилана, светът ще узнае що можем да правим!

— Нищо, Данчо, нищо! — обади се Дана. — Ний не сме виновни, че главните хора така наредили, та на първо място себе си

вредили. Все ще видим нещо и ний отдалече. Но да вървим вече!

Дадох знак на баба. Взехме в ръце двама каквото ни трябва. Тръгнахме задружно. Вървахме, вървахме, до портата близко едвам се провряхме. Ала цяла гора от глави високи се пред нас изпречи. И ние се спряхме. През туй време чухме да викат в тълпата: „Идат, идат вече!“. Аз хванах юнашки баба за ръката. Тя в другата ръка голям хляб държеше. Аз в лявата вече размахвах солница и виках високо: „Моля, моля, моля, път ни отворете! Аз съм, моля, аз съм момчето на кмета. Тичаме със баба, че кметските хора забравили всичко, дето най им трябва — и солта, и хляба!“. Народът отстъпи. Ала един стражар пред нас се изпречи. Очи ококори. Но аз и пред него повторих урока. Стражарят допусна, че такова нещо може да се случи. Той път ни отвори и нашата хитрост напълно сполучи. Доволна остана баба Цоцолана.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ЛЕЛЯ СТАНИСЛАВА

Драги ми Смахурко,

Леля Станислава у нас често идва. Уроци ми дава да ме позасилва, че слабичък падам в школското учене.

Тя веднъж ми рече:

— Ако слушаш мене, за известно време трябва да забравиш игра и другари, та в труд и наука всички да превариш. Ще видиш тогава, че твоите уроци не са никак тежки. А то сега, Данчо, на какво прилича? Ти не знаеш магнит кое се нарича, ни за какво служи магнитната сила...

— Ти се много лъжеш, о, леличко мила! — кротко ѝ отвърнах. — Аз ще ти докажа и скоро, и лесно, че тая наука владее чудесно. — Спомних си, че има в татковата стая няколко магнита, във долапа скрити. Аз тяхната сила често съм показвал на мойта дружина. И ти знаеш, нали, драги ми Смахурко, магнит що се казва. Извито желязо, което привлича железни предмети доста отдалече. И спомних си още, че сутринта мама между друго рече:

— Днес следобед, Данчо, гости ще поканя. И ти не забравяй баба Цоцолана! Нека и тя дойде. Тук ще бъде още леля Станислава. Тя ще ми помага. Ще поднася чая.

— Бива, мамо, бива — извиках зарадван. — Но недей забравя, че нашата баба сама не отива. Трябва да поканя и мойта дружина. — Съгласи се мама... И сега, щом рече леля Станислава, че не съм познавал магнитната сила, аз реших веднага какво да направя.

Поговорих с Дана. Тя много доволна остана от плана. Насърчих се. Тозчас работа подхванах. Дебнешком измъкнах силните магнити. В гостната отидох. На средната лампа окачих и трите. Позакрих ги малко да не се познават. После поразместих маси и столове, та под тая лампа леля да минава, когато закуски и чая подава.

Гостите дойдоха. Гощавката почна. Леля Станислава с подносник в ръцете под лампата мина. Чу се звън и трясък и ужасен крясък. Вилици, ножове нагоре летяха, по трите магнита вкупом се лепяха. В

смях весел избухна моята дружина. Гостите разбраха какво съм направил. И те се разсмяха. Само леля още стоеше вцепенена, та аз ѝ извиках:

— Съвземи се вече, о, леличко мила! И не казвай нивга, че Данчо не знае що може да стори магнитната сила!

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ЗЕМЕТРЪС

Драги ми Смехурко,

Заспал си бях сладко. Сънувах, че срещам баща Патилана. От Париж се връща със аероплана. Аз уж съм отворил нашия прозорец и размахвам кърпа. В миг аеропланът почва да се спуща. Към мен се извърща и се блъсва силно о нашата къща. Тя се разлюлява... Стресвам се и скачам. Настрани политам. Гледам мама, татка — и те се люлеят.

— Какво има? — питам.

— Земетръс, земетръс! — Мама отговори. — По-скоро навънка, да се не повтори!

Наметнахме бързо дрехи и завивки. Обухме обувки кой каквито свари. Изскочихме вънка. Нашата слугиня, тежкокрака Злата, в двора ни настигна с метла във ръката.

— Оле, господарке, какво чудо стана! Ох, колко се стреснах! Сърцето ми, Божке, и сега играе!...

Мама я попита:

— Таз метла каква е?

— Метла ли съм взела? Ох, Божичко мили? Пък мислех да грабна новата забрадка.

В туй време завика съседката Радка:

— Чакай, чакай, Ваньо! Къде ще се връщаш. Остави котака! Стой при мене тука!

— При тебе е така — обади се Ваньо, — а вътре затворен, мяука котака!...

Като чух котака, спомних си за баба. Горката! Къде ли от страх зъби трака?

И оставих мама, и оставих татка, сблъсках се отвънка с съседката Радка — тичам да намеря баба Цоцолана. А у тях на двора вече се събрали всички мои хора.

— Скоро, Данчо, скоро! — посреща ме Дана. — Ела да раздумаш баба Цоцолана.

И аз реч подхванах:

— Бабо, успокой се! Нали виждаш — всички сме живи и здрави. Всичко вече мина. Не ще се повтори. Хайде да идем цялата дружина у дома на гости. Ще си поговорим и ще се посмеем. И страха неканен лесно ще разсеем.

Съгласи се баба. Тръгнахме задружно. Съмваше се вече. Много малко хора стояха навънка. Другите се бяха прибрали вкъщи.

У дома ни срещна тежкокрака Злата.

— Добре че дойдохте! И аз страх да нямам. Влезте, моля, влезте!

И тя нашироко отвори вратата.

Баба се стъписа. Тихо проговори:

— Мен не ми се влиза.

— Бабо, съзвези се! — задърпа я Мика. — Ти още трепериш като трепетлика. Виж аз как ще вляза, макар че съм малка.

— Ох, ти лесно влизаш — отговори баба, — защото и лесно навънка излизаш. Трус ако усетиш, тоз миг ще изхвъркнеш като пеперуда. А мен, не дай Боже, пак да ме разклати, ще се изпотрепя по тез стълби стръмни, пък и непознати!

— Влез, не бой се, бабо! — обади се Гана. — Ако те разтърси, не бягай навънка! Спри се под вратата! И ще се запазиш.

Придума се баба и влязохме вкъщи. Аз попитах Злата:

— Мамичка къде е, гости да посрещат?

— У леля ти Душка отиде насреща. Нали малко нещо страхливичка пада. И татко ти там е. Скоро ще се върнат. У гостната влезте, че горните стаи ей сега ще чистят.

Насядахме всички във гостната стая. Разговор подехме. И пак се разсмяхме.

Но изведнъж нещо горе се разтърси.

Баба трепна, викна, скочи при вратата. Всички патиланци хукнаха навънка. През прозореца Панчо щеше да се хвърли.

— Чакайте бре, хора! — викнах аз високо. — Тежкокрака Злата къщата разтърси!

Ала кой ме слуша. Всички бяха вънка. Излязох на двора. Тежкокрака Злата, бледна-пребледняла, държеше метлата. Тя, щом вик зачула, долу полетяла и навред помела по стръмната стълба моята дружина сговорна и смела.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

КАК ТРЯБВА ДА БЪДЕ

Драги ми Смехурко,

Оназ сутрин дойде у дома писател — на татка приятел. Аз се случих вкъщи. Чух им разговора.

Писателят каза:

— Гласим един вестник за малките хора. Ще излезе скоро — в Деня на детето. Зная, че умееш за деца да пишеш. Напиши ни нещо.

Полушеговито татко отговори:

— Това моят Данчо по-добре ще стори. За неща такива много си го бива. Знаеш му писмата.

Писателят рече:

— Остави шегата! Но напиши нещо!

— Днеска на път тръгвам — отвърна татко. — Но ще се опитам да напиша нещо, преди да замина. Ако не успея, ще остане чак за другата година.

Татко право рече. Той нали е доктор. С болни се улиса. Вечерта замина, нищо не написа.

На сутринта свиках моята дружина. Набързо решихме ние да изпратим вместо моя татко едно съчинение. Разменихме мисли кой да го напише. И нали си знаеш, спряха се на мене.

Бързо го написах. Прочетох го гласно. И радостно викна цялата дружина:

— Прекрасно, прекрасно! Жив да си ни, Данчо! Така пише само верен патиланец, когато в сърце му туптят непрестанно сърца на милиони славни патиланци.

Изпратихме тозчас в „Вестник на детето“ моето писание. Ще ли го поместят — това се не знае. Затуй почти цяло тука, във писмото, аз ти го предавам:

„Денят на детето, пиша, ще настане, когато на всички деца под небето патиланец верен начело застане и викне високо: — О, големи хора, с коси побелели! Може да сте умни, може да сте зрели, ала съвет малък и от нас вземете! В Деня на детето вие престанете да давате

само хубави съвети! Но велико дело в тоя ден сторете! Един ден във нищо не ни се месете! Един ден на воля вий ни оставете. Да пеем, играем, да си правим всичко, каквото желаем и както си знаем! Тогава и вие ще ни разберете. И вас ще огрее радостното слънце, що в сърца ни свети! И тогава вече не ще се говори за Ден на детето. Всички дни ще бъдат радостни и светли както за децата, така и за всички хора на земята!...“

С тез думи завършвам, драги ми Смехурко, мойто съчинение. Вярвам, че и ти си съгласен със мене!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ЖИВОПИСЕЦ

Драги ми Смехурко,

Във долната стая у съседа Бая дойде да живее един живописец. Кой човек се казва живописец — знаеш. Тоя, който толкоз майсторски рисува, че когато гледаш негова картина — жива ти се струва.

Тоя живописец се казва по име Теодоси Рачев. Ала ние мирни нали не седиме. Викаме му всички Босьо Щъркокрачев. Защото, картини когато рисува, краката си дълги все боси изува.

Той често отваря ниския прозорец и с нас разговаря. Па и ние често, без всяка покана, по прозореца висим. Веднъж, без да щеме, стъклото строшихме. Честно и почтено ний си го платихме. Но сами разбрахме, че с нашата дружба малко прекалихме. Докато най-последно рисуващът рече:

— Моля, патиланци, ако е възможно, идвайте при мене поредичко вече. Трябва да призная, че деца обичам. Ала припрян падам. Не мога да трая те моя прозорец всеки час да кичат.

Дана отговори:

— Ами ако дойдем, какво ще ни сториш?

— Тогаз ще ви хвана, ще ви поналожя.

— Ще ни хванеш, знаем, ала ако можеш.

Право каза Дана. До един сме ние отлични бегачи. Никой дългокрачо не може ни хвана, като Крали Марка ако ще да крачи!

Рисуващът рече да се поизпита, ала не сполучи. Додето излезе, та да ни подгони, ний литнахме дружно като рой врабчета, стреснати от куче.

И пак всекидневно правехме посети на нашия майстор. Кичехме редовно ниския прозорец, а рисуващът един ден пак рече:

— Скоро, патиланци, ще ви хвана вече. Тогаз му мислете!

Ние не разбрахме що ще ни сполети.

Сутринта се сбрахме и Гана подхвана:

— Да идем да видим нашия приятел! Видях, като идех, че взел да рисува баба Цоцолана.

— Така ли? Да идем!

— По-скоро да видим как ще я докара!

— Дано е по-млада, че тя не обича да се гледа стара!

И ний полетяхме. След миг до прозореца изправени бяхме. Гледаме — навътре, близо до стената, рисувачът седнал с четка във ръката. Седи и поглежда към платно насреща, а оттам се смее баба Цоцолана също като жива.

И в смях весел прихва цялата дружина.

— Туй се вика майстор! Така се рисува!

— Право казваш, Данчо! Майстор и полвина!

А самият майстор мълчи, не помръдва. И усмихнат гледа баба Цоцолана.

Но изведнъж чудо невиджано стана. Отзад някой бързо с две ръце ни хвана — мене, Ганча, Панча, Дана, Гана, Мика.

И чухме тогава майсторът да вика:

— Какво да ви правя?

Назад се възвихме — той ни хванал здраво. Напред очи впихме — пак той седи мълком, усмихнат лукаво, с четка във ръката.

— Какво ни изпрати, оле, до главата!

А задният майстор весело отвърна:

— Дирихте си дълго, драгички, белята! Ей сега ще видим кой с глас ще се смее и кой ще си пати. С тич не ви догоних, ала с таз картина по-лесно ви хванах.

Но аз се досетих и така подхванах:

— Майсторе велики, майсторе прочути, всички сме щастливи, всички сме честити, че твоята златна ръчица, що може така да рисува, ще ни поналожи! Жив и здрав бъди ни! С тая картина ти ще се прославиш. За теб ще говори от днес цял свят вече. От днес твойто слънце ще блести далече. А от това слънце светъл лъч немирен и нас ще огрее!

Майсторът ни пусна и взе да се смее. Вътре ни покани и станахме вече гости най-желани.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смахурко!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ПИСАТЕЛ

Драги ми Смахурко,

Оная неделя отидох със татка у чича Йордана. Той е, както знаеш, известен писател и е брат на татка. На него съм кръстен. Затова се казвам и аз като него — Йордан Веселинов. Но аз си обичам другарското име — Патиланчо Данчо.

Та татко и чичо взеха да говорят като свои хора. Аз седях на стола. Слушах как врабците църкаха на двора. От време на време долавях по нещо и от разговора.

— Какво сега пишеш? — подхвана реч татко.

— Остави се, братко. Разказ за децата. Два дена го мисля и денем, и нощем. И не ми се мярка нищо във главата. Редакторът Благов и днес ме подканя. Но без моя разказ тоя път ще мине. И аз сам не зная защо се засече.

— Ти попитай — рече — ей това човече. Разказите детски той ги по умее.

Аз се позасрамах, но нищо не рекох. Ала една мисъл ми светна в главата.

И бързах по-скоро да си ида вкъщи.

Когато се върнах, тозчас се затворих в стаята самичък. И почнах да пиша. Написах аз разказ за един писател. Как се срещал веднъж с верен патиланец. Как сам той постъпил в патиланско царство. Как истински после патиланец станал. И как възпял славно смеха и игрите. И с това обаял по цял свят четците.

С пишещата машина разказа преписах. Отдолу подписах Йордан Веселинов. Че вяра не вдъхва патиланско име. Разказа изпратих до онуй списание, дето чичо праща своите писания.

След няколко дена у дома бях свикал моята дружина. Когато кипеше юнашки играта, някой вѐн почука силно на вратата.

— Който е — да влезе!

И чичо се втурна с книга във ръката.

— Жив да си ми, Данчо! Дай да те прегърна! Мойта детска радост ти днес ми възвърна. Четох твоя разказ, радвах се и смях се. После пак го четох, пак се смях и рекох:

„Прав е моят Данчо. Който иска детски писател да стане, като патиланец с игри, смях и радост трябва да захване. Във живия извор трябва да се къпе. Обич патиланска в сърце му да блика. И тогаз ще пише със радост велика!“ ... И аз, Данчо, ида в твоята дружина.

— Но, Данчо, такова... — запъна се Дана. — Нали господинът трябва да се кръсти. Така прави всеки, който ще постъпи в нашата дружина. Някакво геройство трябва да покаже.

— Да го поналожи баба Цоцолана — рече на смях Гана.

— Или в пещерата без свещ да остане!

— Или жива жаба с ръка да похване! — намеси се Мика.

Тогава аз рекох:

— Не трябва кръщение! Моят славен чичо патиланец верен и без туй ще стане.

— Но все пак ще трябва нещо да направи! — обади се Дана. — Да прочете, Данчо, твоя разказ славен!

— Прието, прието!

Чичо го прочете. От сърце се смяхме. И в наш'та дружина ний чича приехме.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смахурко!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

БЕЗ „ОХ“

Драги ми Смехурко,

У дома пристига патилана Мика. Още от вратата започна да вика:

— Зъб ме боли, Данчо! От зъб си умирам. Цяла сутрин охкам — мира не намирам. Кажу ми, що да сторя?

— Ще идеш при лекар, както всички хора.

— Не мога, не мога — от лекар се плаша! Душата ми може, Данчо, да излезе, но кракът при лекар няма да ми влезе.

— Зъболекарка пък тогава ще дириш. Те по-леко пипат. Иди незабавно при леля Драгана! С нея ний сме наши. Нали тя лекува баба Цоцолана. А ти добре знаеш колко тя се плаши, макар да е стара!

— Не мога, не мога! Данчо, хвани вяра!

Аз се поразсърдих и викнах сърдито:

— Не, така не бива! Ти не си достойна за наш'та дружина, щом си тъй страхлива! За смях недей става! Щом сама не искаш, ще отидем двама.

За ръка я хванах и почти насила едвам я замъкнах при леля Драгана. Тя я срещна кротко.

Стола й посочи.

— Седни тука, мила! — тихичко й рече.

Но доде я зърна, вѳн изскочи Мика. Хукнах да я върна. Стигнах я чак вкъщи. Тя се смей и вика:

— Моля ти се, Данчо! Недей ми се мръщи! Болката ми мина! От лекарски щипци леко се избавих!

На смях го ударих. После я оставих, та се върнах вкъщи. Ала час не мина, като хала иде моята дружина:

— Тичай, Данчо, тичай, че Мика умира! От зъб скача, пъшка, вика и се тръшка.

И аз се затирих. Здравата я хванах. Повиках на помощ цялата дружина. И пак я заведох при леля Драгана. Тя взе да се смее и пак кротко рече:

— Ти пак си го хванал бегливото птиче. Ала сега вече ще го държим здраво. Седни тука, Миче!

И болната седна. Цялата дружина на стража застана. Леля се обърна, въртилото хвана, но Мика извика, рипна, чаша счупи и доде се сетим, тя навън изхвъркна. Хукнахме след нея. Стигнахме я вкъщи. И пак скача, пъшка, вика и се тръшка. И майка ѝ плаче. Топли трици носи, на зъба ги слага. Нищо не помага.

— Щом знаеш да бягаш, недей сега плака! — извиках ѝ строго.
— Отвори устата! Аз доктор ще стана. И не пискай много!

Тя не отговори, но погледна жално и уста отвори.

— Този ли е тука? Той се вече клати!

— Ох, кажи ми, Данчо, кажи що да правя, та да ми олекне?

— Аз ще те избавя.

За конец копринен аз изпратих Дана. А сам вън изскочих, хукнах към реката, една жаба хванах, във хартия свих я и назад се върнах.

— Дай конца, Дано! — пак строго извиках. — А ти до вратата ела скоро, Мико! Отвори устата! Затвори очите! Докато погледнеш, хайде хоп — готово! Без „ох“ ще се свърши.

И Мика направи каквото ѝ рекох. Аз зъба ѝ стегнах здраво със конца. Края на конца о вратата вързах за жълтата дръжка. И докато Мика се сети да пъшка, жабата извадих, на ръка я сложих и викнах: „Готово!“. Болната погледна, скочи, викна, писна и зъбът увисна. Така по неволя зъболекар станах.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Бъди здрав и весел!

Твой приятел вечен:

Патиланчо Данчо

ДЕН НА КНИГАТА

Драги ми Смехурко,

В деня на книгата знаеш що се прави. Държат се беседи. Дават се забави. Правят се изложби на хубави книги. Навсякъде пишат, всякъде говорят — книгата е мъдрост, книгата е злато, без книга не може. Но нашите книги все ги позабравят. Патилански били: весели и смешни, ала ум не дават. Какви чудни хора! Като че не знаят, че смехът е слънце. А слънцето свети не само навънка, но и в умовете. Че който се смее, той и с ум се бори. Винаги умее де какво да каже, де какво да стори. Който в туй вярва, нашата дружина за пример да вземе. Ние все се смеем, но има ли нещо да го не умеем? Ние всичко вършим умно и навреме.

И сега, щом чухме, че ще се празнува ден на всички книги, и като разбрахме, че книжарят Страти ще гласи изложба във салона школки, решихме веднага що трябва да правим, та нашите книги славно да представим.

Свиках незабавно моята дружина.

— Патиланци — рекох, — и тая година за българска книга навред ще говорят. Изложби ще правят. Ала за възхвала на нашите книги, весели и смешни, не вярвам, че нещо някъде ще сторят. Затова, другари, пак ние самите на слепите трябва да открием очите. Нека им покажем и нашите книги, но така да сторим, та който ги види, три дни да се чуди.

— Как това ще стане? — запита ме Дана.

Тозчас отговорих:

— С парите спестени, що събрахме лани, ще купим картони, един пръст дебели. Подвързачът Геле от тях ще направи шест големи книги, но кухи отвътре. Та в тях като влезем, да се побереме цели-целенички. Ще оставим дупки отпред за главите, долу за краката. Книгите отвънка нашият художник с бои ще надпише и ще ги нашари. Та изложба жива на нашите книги ние ще направим. Нали така бива? Кажете, другари!

— Бива, бива, бива! Жив да си ни, Данчо!

А Мика добави:

— Но моята книга аз не мога мъкна. Друго ще направя. Нашето магаре в нея ще намъкна. То ще ми помага.

Но сгълча я Гана:

— Мълчи сега, Мико! За смях недей става! Изложба на книги във салон се дава. А там кой ще пусне вашето магаре?

— Та така, другари! — добавих аз тежко. — Бъдете готови! Книгите големи искайте от мене. Тихичко и мълком трябва да приготвим наш'то представление, та света да смаем!

За няколко дена всичко нагласихме, както ний си знаем. Във неделя рано наредихме скришом нашата изложба със живите книги в съседната стая на салона школки, гдето бе изложил своите мъдри книги бай Страти книжарят.

Когато салонът отвъд се напълни, ний викнахме всички с радост в гласовете:

— Вратите, вратите, молим, отворете! И друга изложба тука погледнете.

Нахълтаха всички във нашата стая. А ний сме се скрили във книгите вътре. Главите ни само навънка се смеят. Краката отдолу свободно пристъпват, книгите люлеят. Смях и вик до Бога. И викнах високо аз колкото мога: „Вижте какво пишат тия, що се смеят, и какво умеят!“. И с книгите после припнахме навънка, та цял свят ни видя.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

СВИДЕН ДАР

Драги ми Смехурко,

Тия дни наскоро писмо ми донесе раздавачът Ворьо. Писмото разтворих. Бате Патиланчо от Париж го праща. Портрет вътре сложил със надпис за баба. И със тия думи писмото захваща: „Предай, Данчо братко, портрета на баба. А писмото кратко прочети пред всички славни патиланци.“

Зарадвах се много. Прочетох писмото. Разгледах портрета. И си рекох: „Чакай! Ще си изненадам баба Цоцолана. Заедно със нея цялата дружина“.

Намерих в долапа кутия от шапка. В нея сложих друга от дамски шушони. В нея пъгнах трета от женски пантофки. В нея пък наместих хубава кутийка от млечни сапуни, в която положих портрета за баба заедно с писмото. И после захлупих всичките кутии.

Същия ден свиках моята дружина и рекох:

— Другари, подарък за баба от Париж пристигна. Бате Патиланчо таз кутия пратил. Има да се радва баба Цоцолана! Хайде сега всички да я занесем!

Патилана Дана кутията дигна.

— Зная що е в нея! — викна тя засмяна. — Шапка! Модна шапка! Образец парижки! Да ли я разтворя?

Но аз не ѝ дадох.

— Не, не бива, Дано! Баба ще се сърди. Нека тя самичка пред нас я разтвори.

И тръгнахме дружно. Сварихме вкъщи баба Цоцолана. Кутията дигнах, с две ръце я хванах и така подхванах:

— О, миличка бабо! Бате Патиланчо тоя дар ти праща. От Париж пристигна.

Баба Цоцолана радостно замига и викна засмяна:

— Шапка, Божке, шапка! Ах, вашият бате навреме я пратил. Че старата вече съвсем я не бива. Отвори я, Данчо!

Кутията бавно пред всички отворих. На нашата баба нещо попреседна. Досетлива Дана тогаз заговори:

— Не е шапка, бабо, а модни шушони. Кутията вижте! Хем мода последна! Ботушки с пружина!

И пак се зарадва баба Цоцолана. Зарадва се с нея цялата дружина. И баба пак рече:

— Патилан си знае. Студове ужасни настанаха вече. А мен без шушони никак ме не бива. Пък ако са длъжки, по ще ми отиват. Отвори бе, Данчо, и тая кутия!

И тая кутия пред всички отворих. На нашата баба пак нещо преседна. Патилана Гана тогаз заговори:

— Не било шушони! Пантофки е, бабо! В такива кутии пантофки се слагат.

И пак се усмихна баба Цоцолана.

— Хубави пантофки! И туй си го бива. Дайте да отворя аз тая кутия!

Баба я отвори. Ядно се навъси и през зъби рече:

— Но това е вече цяла подигравка! На какво прилича!

Патилана Мика тогава извика:

— Не сърди се, бабо! Бате Патиланчо много те обича. Никога със тебе не ще се подбива. Сапун ти изпратил. Сапуни се слагат в кутии такива.

И пак се зарадва баба Цоцолана. Усмихната рече:

— И туй не е лошо. Парижки сапуни, дето подмладяват! Дайте да отворя и тая кутия!

Баба я отвори. Но картон обърнат и лист, на две сгънат, във нея съгледа. И баба заплака:

— Ах, ти, Патилане! Никога не чаках, че така горчиво ти ще ме обидиш!

Тогава аз викнах:

— Недей плака, бабо! А погледни тука!

Писмото разгънах. Портрета обърнах. Баба го погледна. Дръпна го от мене. И скочи от радост баба Цоцолана. И радостно рипна цялата дружина.

Тъкмо десет пъти писмото прочетох.

А баба портрета целува, прегръща. Досами сърцето нежно го притиска. И току повтаря:

— Бабиното чедо! Колко го обичам! От тоя подарък по-свиден не зная! Колко ми е хубав. Сякаш ми се смее!

И пак го целува, и пак му се радва! И ние със нея радвахме се всички. Да беше отнегде, драги ми Смехурко, само да ни зърнеш! И ще си представиш що радост ще бъде, жив и здрав когато бате Патилянчо от Париж се върне!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патилянчо Данчо

ПАТИЛАНСКО УЧИЛИЩЕ

ПАТИЛАНСКО УЧИЛИЩЕ

Драги ми Смехурко,

Лятото се мина. Септември пристигна. В училище тръгна моята дружина. И в клас, и по двора весел шум се вдигна.

Един ден аз казах на моите хора:

— Патиланци верни! Нашите другари в училище ходят, за да се научат да четат, да пишат, глави да напълнят с познания разни. Умът си развиват. Това не отричам. Но за съжаление сърцата им волни все остават празни. Една светла мисъл душата ми блазни — ние да открием училище ново. Да прогърми в него патиланско слово! Весел смях и песни! И игри, и смешки! Лудории волни и шеги чудесни. Мало и голямо тамо да изпитва радости младежки!

— Добре си намислил, Патиланчо Данчо! — обади се Дана. — Аз редом със тебе учителка мога по смеха да стана.

После се обади Патиланчо Панчо:

— Аз пък ще ги уча как се пуцат смешки и как се устройват игрите лудешки.

— Аз пък ще им кажа как се с радост срещат глъчки и несрети — намеси се Ганчо.

— Аз ще ги науча как се съчиняват весели куплети — обади се Гана.

— Аз искам звънеца всеки ден да бия! — изпъчи се Панчо.

— Таз работа лека на мен остави я! — запъна се Мика. — А ти заеми се с по-тънка наука! Например как може бой да заслужаваш, а баба сърдита да те не наложи!

— Ти тия науки от мен по̀ ги знаеш. Преди да те бият, пициш кат' заклана... Звънеца не давам!

— Добре, добре, перчо! — разсърди се Мика. — Аз ще си остана учителка проста със черна престилка.

Тогаз се намесих:

— Оставете ваш'те звънци и престилки! Ние ще открием училище ново! Там млади и стари ще бъдат другари. Звънци не ще

има. Кой когато иска и където иска, уроци ще взима. Кой какво желае, това ще си учи.

И аз ги подканих:

— Кой какво ще прави, хайде да научим!

И тозчас юнашки ний се заловихме. И сутринта рано училище наше вече уредихме накрай двора школски. И с надпис стобора дори украсихме.

Стекоха се хора и млади, и стари. Ученето почна. Моите другари с смях и сладкодумство омаяха всички. Звънецът удари. Но никой не влезе във класните стаи. Тогава пристигна учителят Страти. Той послуша малко от наш'та наука и глава поклати, но нищо не рече. После се затече госпожица Дора. И тя бе пленена от моите хора. После друг учител. После втори, трети. И еднаква участ всичките сполети. От нашето слово омаяни бяха. Тогава аз викнах: „За днес стига вече!“. Но нашата слава полетя далече. Докъде достигна, после ще ти пиша.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

НАГЛЕДНО УЧЕНИЕ

Драги ми Смехурко,

Вече месец става, откак си открихме училище ново. И с това добихме нечувана слава и рядка сполука. При нас сладка бива всякоя наука. Нашите уроци излизат чудесно. И всичко се схваща весело и лесно.

Само един случай днес ще ти разкажа и ти сам ще съдиш в това патиланско училище ново какъв живот блика.

Моята дружина оназ вечер свиках и рекох:

— Другари, в училище утре баба ще пристигне. Подготвени всички нека да ни свари! Нека да издигнем до завидна слава нашата наука, та да ни възхвалят и млади, и стари.

— Утре, като дойде баба Цоцолана, кой ще преподава? — запита ме Гана.

— То се знае: Данчо — отговори Дана. — Той добре владее тая майстория. Той така нагледно уроци предава, че всичко, що чуеш, когато разказва, сякаш оживява.

Но аз я прекъснах:

— Стига хвалби, Дано! Утре ще се види кой какъв е майстор. За котака утре аз ще преподавам. Как това ще стане, днес ще разберете. Всичко, що ви кажа, вие пригответе, но всичко до утре във тайна пазете!

И аз им разказах какво да приготвят, кой къде ще бъде и какво ще прави. И видях, че радост в очите им свети.

На сутринта рано, преди часовете, ние се събрахме в училище, в двора, близко до стобора. Всеки патиланец галеше в ръце си жива котарана, а други държеха закрити кутии. Когато пристигна баба Цоцолана, урокът захвана.

Мигом се събраха всички наши хора. Изпълниха двора. Щом взех да говоря, този час дойдоха учителят Страти, госпожица Дора, трима мустакати и двама брадати — все наши познати.

И аз глас издигнах, викнах гръмовито:

— Патиланци верни, малки и големи, добре дошли всички тука на открито! За котаци славни днес ще ви разкажа. Техните геройства пред вас ще покажа. Ала ще ви моля — недейте забравя, че пред вас тук всичко за смях и наука нагледно представям! Ако нещо стане, както сме събрани, сърдити да няма! За обида никой нищо да не взема!

И аз зараказвах ясно, сладкогласно за славни котаци с юнашки мустаци как гонят неспирно плъхове и мишки по изби, тавани, стълби и чардаци. Па изведнъж викнах:

— И как това става, сега ще представя! Патиланци верни, мишите кутии скоро отхлупете! Мишките пуснете! В гонитба юнашка котките хвърлете! А вий ги следете, слушатели драги! И не се плашете! Никаква опасност няма да ви слети!

И рипнаха плахо малките гадини.

— Дръжте, котараци!

— Оле, мишки, мишки! Данчо, избави ни!

— Майчице, що стана! — нададе вик страшен баба Цоцолана. — Бягайте навънка! Кой ще ни опази!

— Ох, умирам, Боже! По гърба ми лази!

— Ей, бабо, пази се, в пазвата ти скри се! Скоро изхвърли я!

Вик и олелия. Смях на поразия. И сред смеха викнах:

— Слушатели драги, моля, без страх! Моля! И без докачение. Тъкмо туй се казва нагледно учение. Нехваната мишка вече не остана!

Но отвън извика баба Цоцолана:

— Ах, вий, патиланци, стана тя, що стана! Новата ми рокля цялата съдрана.

Хайде стига вече, драги ми Смахурко!

После пак ще пиша.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ПОМАГАЧКА

Драги ми Смехурко,

Дълго време стана, как не съм ти писал. Ще прощаваш, братко. Зиме дните къси преминават сладко в игра и забава, та затуй писмата по-назад остават. Па и ти, улисан в шейни и пързалки, по-малко се смееш с наши лудории големи и малки.

Все пак ще ти пиша, за да не отвикна.

Оня ден пред мене патилана Дана недоволна викна:

— Данчо, тъй не бива! Нашето учение в студа не отива. Дебел сняг навънка земята покрива. Кой свестни хора на урок ще дойдат отвънка на двора? Нашето учение, всякъде прочуто, трябва да се дава вече на закрито!

Аз кротко отвърнах:

— Зная, Дано, зная. Но отгде да вземем на закрито стая?

— В училище става.

— Става, но бай Гого май не позволява. Ще каже: „Не може. Ще прашите много. Ще трябва да чистя и дене, и ноце!“. И на всички стаи ще удари ключа.

Дана се замисли. Аз скочих и викнах:

— Намислих, намислих! Вярвам, ще сполуча!

Разказах на Дана какво ще направя. Грейна й лицето и викна засмяна:

— Става, Данчо, става! Най-много след два дни в нашите ръчички стаята ще падне!

Това беше в сряда. В четвъртък следобед, подир часовете, дружината свиках.

— След мене вървете!

Спряхме се пред Гого:

— Почакай, бай Гого! Поспри, недей мете! Чуй що ще ти кажа. За полвин час само тука всички стаи аз мога измете с една майстория. Ала дай ми дума, честно изпълни я, че след часовете ще ни пуцаш тука, ще ни даваш стая за наш'та наука.

Бай Гого отвърна:

— Прието. Ха почвай — да видя каква е тая дяволия. Но ако излезе нещо шмекерия, всички ви ще бия! Да няма докачка!

Бях донесъл вече във прахосмукачка. Имаме си вкъщи. Аз съм ти разказвал, драги ми Смехурко, за таз чудесия. С колела, машина. Върви с електрика. Де що прах намери, в една торба тика. Като ламя смуче.

Моята смукачка нагласих веднага. Бабин Дебеланко се качи отгоре и погледна гордо. Искаше да каже:

— Ей, дружина драга! Тез неща разбирам, макар да съм куче!

Гледайте, другари! Гледай, бае Гого!

И да се начуди бай Гого не свари, смукачката глътна всички прахоляци — и нови, и стари.

— Тая ламя страшна какво де намери, в търбуха си тика! — Бай Гого извика. — Жив бях туй да видя. И на оня свят чак има да се чудя! Живички и здрави да сте ми, момчета! Сбирайте се тука! С очите си видях що може да прави вашата наука!

— Ура! Да живее славната смукачка!

— Да живей бай Гого!

— Ура! Да живее нашата наука!

И смяхме се много, драги ми Смехурко.

Ще прекъсна тука. После пак ще пиша.

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ПЪРВИ УРОК НА ЗАКРИТО

Драги ми Смехурко,

Както бях ти писал, нашият бай Гого, школският прислужник, патиланец стана. Лесно се придума да ни дава място за зимни уроци в училищна стая. Сега ще разкажа как почна и мина урокът ни първи, даден на закрито.

Един ден аз свиках моята дружина.

— Патиланци верни! — викнах шеговито. — Ние сме юнаци със сърца безстрашни. Поне за такива хората ни знаят. В сметката не влизат страхове домашни. Нека да покажем нагледно пред всички как трябва да свикват малки и големи да бъдат юначни. В училище утре ще обясня с думи какво нещо значи патиланска храброст. И посред урока ще се вмъкне мечка... Ще скочи, ще ревне... И тогаз ще видим храбростта на всички колко пари струва...

— Патиланчо Данчо, стига се шегува! — обади се Дана. — За какво ни имаш? Да не си завъдил цял обор със мечки, та щом ти потрябват, оттам да си взимаш?

— Не сърди се, Дано! Ако нямам мечки, имам меча кожа, що постилат вкъщи. Патиланча Ганча във нея ще сложа. Цял ще го покрия. После той си знае: ще рипне, ще ревне като медун същи! Ще видим тогава срещу тоз звяр страшен кой ще да утрае.

— Жив да си бе, Данчо! — ухили се Ганчо. — Виждам, че разбираш какво аз умея. Мале, като ревна — и сграда, и хора ще да разлюлея!

Патиланчо Панчо тука го пресече:

— Абе, бате Данчо, не може ли някак аз да съм пък мече? По-смешно ще стане!

— И без теб ще мине, мъничко човече.

Панчо се навъси и с закана рече:

— Мъничко ли? Чакай! Ще ме разберете!

Това беше петък. В събота следобед, подир часовете, моят урок почна:

— Трябва да се помни, слушатели драги, че без храброст мъжка на тоз свят не може! Който във сърце си юначество няма, не е патиланец. Срам голям томува, който се страхува...

Тогава с рев страшен връхлетя медуният.

— Мечка, мечка, Боже!

— Ох, с какви е зъби!

— Ах, ще ни налапа!

— Бягайте бре, хора, кой където може!

Вик и олелия!

Бяг на поразия!

Смее се доволна моята дружина. Ала миг не мина, нещо страшно стана. Отвън се зададе Боримечков Гане със пищов в ръката. Вик страшен нададе:

— Бягайте! Ще стрелям! Ах, само медуни ей сега ще стане!

— Чакай, чакай, Гане!

— Не чакам! Ще стрелям.

И мойта дружина начело със мене изхвъркна навънка. А Панчо отвътре се смее и вика:

— Патиланци храбри, скоро се върнете! От пищова празен вий се не плашете! Боримечков Гане аз го пратих тука. По-славна да стане нашата наука! Едно нещо само, моля, разберете! Малкото човече повече ценете! Че и то понявга смайва умовете! Елате самички тук да се затворим, урока за храброст пак да си повторим!

Ние се прибрахме със срам на челата и с яд във душите. Но скоро ни мина и пак се засмяхме. Та тъй ни докара малкото човече, драги ми Смехурко! Моля, не разказвай — да не се узнава. Да се не уронва патиланска слава!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

УРОК ЗА РАДОСТТА

Драги ми Смехурко,

Писах ти как мина първият ни урок, даден на закрито, какво чудо стори патиланчо Панчо — туй човече малко, ала дяволито. Писах ти надълго колко се посрами нашата дружина, как нашето име във сянка остана.

Оня ден пред всички реч подхвана Дана:

— Патиланци верни! Срамът от чела си трябва да измием! Нашето учение и нашето име трябва с нова слава и обща похвала скоро да покрием! Нов подвиг ще трябва тия дни да сторим, та цял свят отново за нас да говори!

— Право казваш, Дано! — намеси се Гана. — Многоумен Панчо доста ни изложи. Но щом се заемем, щом в новия подвиг патилански сили и майсторство вложим, всичко неусетно ще да се изглади.

Панчо се обади:

— Признавам, че сбърках, дето ви уплаших, дето светът видя колко сте страхливи. Но вий сте си криви. Защо сте такива? Помислихте всички, че за едно мече дори ме не бива. Било какво било — нека го забравим! Сега дума давам, че не ще пожалея ни сили, ни дарби пак да се прославим!

Тогава аз рекох:

— И име, и слава пак ще добием леко. Утре е Великден — ден на възкресене и на светла пролет. На тоз ден, аз мисля, е най-сгодно време урок за радостта ний да предадеме. Великденски яйца ще станете всички. Те нали са символ на радост и здраве. За смях и за радост аз ще заговоря. И радостни всички този миг ще сторя. Как това ще стане, скришом ще ви кажа, а пък във школото ясно и нагледно ще ви го покажа. Добре запомнете кой какво ще прави!

И аз им разказах какъв ми е планът. Те го одобриха. И всичко, що трябва, тозчас пригласиха.

И наврѣх Великден, в три часа следобед, звънецът ударих. Моите патиланци в картонени яйца с най-ярки шарилки вече бях поставил.

Сгущени и скрити, те стояха мълком. Вместо тях крещяха радостно боите, с които нацапах яйцата отвънка.

Събрали се бяха слушатели много. Започнах урока:

— Слушатели драги, днес е светъл празник. Днеска всички хора, цветенца, тревички, всички животинки и весели птички празнуват Великден — ден на възкресение и на светла радост. А за патиланци радостта е всичко. Затуй и за нас е светъл празник днеска. Вижте тук яйцата, що блещат край мене. Те всяка година, весели, засмени, носят за децата радост безпределна. Ведно с тях пристигат новите премени, меки козунаци и сладки бадеми. И за въртележки, и за всички други радости човешки яйцата говорят. Те са, що ви носят ведра радост вкъщи. С една дума, те са патиланци същи. Вижте! Погледнете!

Аз дрънвам звънеца. Моите юнаци подават главите. Грамадните яйца започват да скачат, със ръце да махат, весело да викат: „Честит ви Великден! Като пилци волни пред вас се родихме. Като пилци днеска, весели, честити и вие бъдете!“.

И пилците волни волно полетяха. С шарени покривки хоро завъртяха, смехове и радост, и бои лепливи вредом разпиляха.

Когато погледнах, всички ученици изцапани бяха, ала всички дружно от сърце крещяха:

— Жив и здрав бъди ни, Патиланчо Данчо, че наврѣх Великден ти развесели ни!

Честит ти Великден и на теб, Смехурко!

Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ЗА СВОБОДАТА

Драги ми Смехурко,

В събота следобед вредом разгласихме: „Свободен е всеки, който пожелае, утре предиобед, на света неделя, на урок да дойде горе в планината. Патиланчо Данчо ще държи беседа върху свободата. Защо я обичат всички патиланци. С каква чудна сила изпълня сърцата. И как тя подхранва смеха и играта.“

На сутринта рано патилана Мика у дома пристигна и почна да вика:

— Ставай, Данчо, ставай! Път дълъг ни чака! Ставай и се стягай! Пък аз заминавам другите да дигна.

— Никого не дигай! Свободни са всички. Кой когато иска, тогава да става. Кой кога желае, тогава да тръгне. Ти недей забравя, че за свободата днеска ще предавам. И мене свободен, моля, остави ме! Аз зная самичък кога да си стана и какво да правя.

— Остави и мене свободна тогава! — отговори Мика. — И аз ще си правя каквото желая. Моите сънливци нека да разбудя. Иначе свободно цял ден ще си хъркат.

И Мика замина. Скоро на крак дигна цялата дружина. Дружината вдигна близки и познати. А тия без мъка повлякоха с песни мало и голямо, бедни и богати. Кажу-речи, никой в града не остана. Начело вървеше баба Цоцолана. На май красотите искаше да сети и да ни изпита малко умовете колко пари чинят горе в планината и какво ще кажа аз за свободата.

Вървахме, вървахме из гора зелена. Сред поляна спряхме.

На една могилка Панчо се покачи, като малко гардже започна да грачи:

— Чуйте, патиланци, малки и големи, тука ще се спреме! Тука бате Данчо урок ще предава. От негово име аз ви съобщавам, че понеже днеска той за свободата ще да ви говори, всеки е свободен, ако ще, да слуша, ако ще, да пее, ако ще, да дреме, ако ще, най-последно, дето се е рекло, с мечка да се бори. Това на урока няма да му пречи.

А през това време на дърво високо аз качих се вече. На кичест клон стъпих и речта ми волно и леко потече:

— Патилянци верни, малки и големи, днес е тъкмо време ей на това място един велик въпрос да си зададем: живеем ли ние, както Бог желае? Както си живеят неговите птички? Както растат волно цветя и тревички! Тъй както безгрижно щурчето си пее. Тъй както свободно вятърът си вее? Сърцето си нека всеки да запита! И всеки ще сети съдбата ни колко би била честита, ако свободата като златно слънце всеки миг ни свети. Какви неща славни биха сътворили тогаз умовете...

И аз се увлякох. И както говорех, някак ми се стори, че край мене литна златокрыла птица, лъхна ме с крилата и бодро извика: „Аз съм свободата. Да литнем, о, Данчо, горе в небесата!“.

Усетих как хвъркам, ала тоз миг кацнах долу на земята и болка ужасна ми стисна краката!

— Ах, Данчо, що стори! — Баба Цоцолана над мен заговори. — Как тъй се изщъпна, та падна отгоре! Дано не ти стане нищо на краката.

— Не плаши се, бабо! — отвърнах аз бодро. — Сладки са теглата зарад свободата. И най-тежки болки лекичко минават. А сега да викнем дружно сред гората: „Ура! Да пребъде вечно свободата! Ура! Да живеят смехът и играта!“.

Цялата дружина тоя вик подхвана. На ръце ме дигна, в града ме занесе. И нашата слава още по-далече вече се разнесе.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смехурко!

Твой приятел вечен:
Патилянчо Данчо

ПАТИЛАНСКО ЧЕТЕНЕ

Драги ми Смехурко,

Патиланчо Ганчо онзиден ми рече:

— Знаеш ли що, Данчо? Изложба на книги уредихме вече. И тя ни прослави. Сега друго нещо трябва да направим.

— Какво друго нещо?

— Да построим сцена у вас въвн, на двора. Да съберем хора — малки и големи — и от наш'те книги да им прочетеме. Нека всеки чуе, нека всеки сети какво златно сърце в душите ни свети и какво ни раждат днеска умовете.

— Ганчо, жив бъди ми! — рекох аз възрадвам. — Четене и ние ще си уредиме, както правят често големи писачи. Нека всеки знае какви творби пишат весели играчи. Но да не се маем. Иди свикай скоро цялата дружина!

И Ганчо замина.

Скоро се събрахме.

— Патиланци верни — подхванах аз живо, — Ганчо ви е казал за какво ви свиквам. С него се разбрахме. Ще направим сцена у дома на двора. От нашите книги ще четеме всички пред събрани хора. Аз първи ще кажа встъпително слово. А след мене вие ще им прочетете кой каквото има четиво готово. Ти ще четеш, Гано, от твоята книга „Патилански песни“! Ти, Дано, от твоя „Дневник“ патилански! Ти ще четеш, Ганчо, разкази чудесни! Ти, Панчо, от твоята книга смехотворна! Най-последно и Мика от своя „Смях“ нещо ще изчурулика. Цели седем деня ще правим безспирно дълго упражнение и навръх Гергьовден ще дадем наш'то славно представление!

— Добре думаш, Данчо — обади се Дана. — Ала според мене не всички умеем да четем пред хора. Да се не посраим?

Ганчо ме превари — даде отговора:

— Дума да не става! Който не умее, ний ще го научим. Тая майстория ний с Данча владеем. Патиланец верен вярва в своите сили. С труд и постоянство кой не е сполучил?

— Право казваш, Ганчо! — обади се Гана. — Четенето, мисля, по-лесно ще стане, но сцената трябва днеска да захванем. Да не губим време, че тя много мъка и труд ще отнеме.

Панчо я пресече:

— За туй недей мисли! От това по-лесно нещо, Ганке, няма. Сцената я имам у дома готова. Новата палатка от къщи ще взема. Ще попитам татка. Тя отпред си има готова завеса.

— Жив бъди ни, Панчо! — зарадван извиках. — Как добре се сецаш!

Тогаз се намеси патилана Мика:

— Аз пък вѐн на входа гостите ще срещам. Ще давам билети. Пари ще събирам.

— Не, с пари не става! — намеси се Ганчо. — Нашето изкуство даром се раздава.

— Със пари не става — обади се Дана, — но със яйца може. По яйце варено всеки ще ни дава. Нашата дружина на бедни играчи ще си ги раздава.

— Прието! Прието! Ще излезе чудо нашата забава!

Аз рекох тогава:

— Сега си идете! Вкъщи четивата добре пригответе! И на упражнение утре се явете!

Сутринта отново ние се събрахме. Четенето доста поупражнихме. Работата здраво ние подловихме. И срещу Гергьовден всичко пригласихме. Навред разгласихме.

И наврѐх Гергьовден, в три часа следобед, четенето почна.

Аз първи излязох и така захванах:

Слушатели драги, благодарим много, че ни посетихте! Вие ще ни чуйте. Ще ни разберете. При нас умовете ще си просветите. При нас и душите ще си разведрите. И не е за чудо в нашата дружина да се наредите. Че сърца ни тупкат радостно в гърдите. Че при нас зоват ви смехът и игрите. Те ще ви направят весели, честити!

След мене излезе патилана Гана. С глас звучен и ясен да чете захвана:

*На звездите в висините,
на цветята всред полята,
на елхите по горите,
на росата по тревата —
аз се радвам, за тях пея,
като птичка си живея.
Що е грижа, аз не зная,
цял ден тичам и играя,
цял ден радостно се смея,
като птичка си живея,
като птичка волна пея!*

Гана поклон стори. Вик и одобрение: „Нека се повтори! Нека се повтори!“. Гана пак зачете. И когато свърши и стихнаха бавно в двора гласовете, появи се Дана. Тя книга разтвори и бавно зачете:

„За чудо голямо аз дневник си пиша. В моя чуден дневник, каквото днес драсна, утре го избриша. Затова във него много неща нема. Аз съм патиланка. Звездите не снемам. Ала от игрите и от смеховете със две шепи вземам. Затуй моят дневник с три думи е писан: «смях, игра и радост». Слушатели драги, добре запомнете! Игра, смях и радост — те на света носят вечна светла младост!“

Дана поклон стори. И пак одобрение. Пак „да се повтори!“. А когато Ганчо почна да говори (тоя велик майстор без книга четеше) — такваз радост бликна на всички в сърцата, че смехът безспирно като гръм ечеше. И всичките старци — и болни, и хроми — сбра от махалата.

С патиланча Панча също се повтори. И той чудесии нечакани стори. Но малката Мика, що чете накрая, малки и големи слушатели смая. Хитро се престори, че уж се смущава. Дори се засече. Всички се разсмяха. Тогава тя рече:

— Слушатели драги, не се смейте вече. Засечката мина. Чуйте що ще каже малкото човече. Това не го знае и наш'та дружина. Докато ей тука другите четяха, аз вьнка раздадох до едно яйцата, що бяхме събрали. Чукаха се вьнка, ядоха децата. На играчи гладни кой какво ще стори! Затуй, драги гости, четенето утре пак ще се повтори. Моля, пак елате! Яйца донесете!

И то се повтори, драги ми Смехурко. Дори се потрети.
Поздрав най-сърдечен!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

ИЗЛЕТ

Драги ми Смехурко,

Никак не видяхме как април измина. Майско слънце грейна. И заскача лудо моята дружина:

— На излет, на излет горе в планината! Че там са по-сладки смехът и играта!

Баба Цоцолана тоя зов подхвана и рече засмяна:

— Права дума думат моите юнаци. Сред планински въздух, сред китни дъбрави и стройни букаци човек подмладява. Затуй още утре, излет ще направим. Пригответе всички спортните премени! Утре заран рано елате при мене! Ядене ще вземем и път ще поемем къмто планината.

— Бабо, да си жива! — викаха децата.

А Дана добави:

— Аз и едно въже ще сложа в торбата, та записка някой от нас ако стори, да го теглим всички с въжето нагоре.

На сутринта рано тръгнахме със песен. Отначало пътят бе равен и лесен. Лъхаше тих ветреца, пееха ни птички. И леко, и бодро подскачахме всички.

Поспряхме за малко. Похапнахме сладко. Поехме отново.

— Хайде, патиланци! С подновени сили да вървим нагоре! Оттука начева вече стръмнината.

Баба Цоцолана тихо проговори:

— Дали ще ме слушат краката нагоре?

— Бабо, не плаши се — отвърна й Дана. — Туй въже защо е тука в торбата? Нали е за помощ. Ние да сме здрави!

А Панчо добави:

— Трябва сега още нещо да направим, та да не оставим насред пътя баба. От товара трябва да й се отнеме. Бабо, дай да нося двата козунака с едрите бадеми!

И малката Мика и тя утеши я:

— Пък аз ще ти нося жълтата кесия с дребните бонбони, дето разхладяват. Когато си морна, и те натежават.

Баба се усмихна и кротко им рече:

— Почакайте още! И за тая помощ скоро време до̀ ще.

Вървахме, вървахме и стръмна пътека отстрани поехме. Но скала висока пътя ни попречи. Баба Цоцолана се запря и рече:

— Тука ще остана. По стръмната урва, който сила има, нека да се качи.

Панчо се обади:

— Ах, миличка бабо, умори се значи! Давай козунака! Дружината гладна откога го чака.

А Мика извика:

— Бонбоните дай ни! От тях ще добием засилки незнайни.

Баба ни нахрани. Патилана Дана, Гана, аз и Панчо възлязохме тозчас на скалата. Оттам Дана хвърли въжето на баба. Тя се върза здраво. С две ръце го хвана. Дръпнахме въжето и викнахме гръмко:

— Хайде, хайде, бабо! Сетен напън дай си! И ще се изкачиш!

Ала нито стъпка баба не прекрачи.

— Не мога, не мога! — вика и не мърда.

Настана тревога. Дръпнахме отново. Пак викнахме всички: „Хайде, хайде, хайде!“ Стреснахме в гората животни и птички, но баба не мръдна.

Патиланчо Панчо тогаз чудо стори. Зад баба той скочи и викна високо:

— Гуцер, гуцер, бабо! Лази из тревата! Бягай на скалата!

И за миг чак горе баба се намери. И към върха хукна като младо яре. Със голяма мъка стигнахме я горе. Аз й заговорих:

— Право казваш, бабо! Тука планината чудесии прави. Млади подлудява, стари подмладява.

Прихна да се смее цялата дружина. И в смях и закачки разходката мина. Ядохме, играхме, пяхме и се смяхме, и по късна вечер в града се прибрахме.

Поздрав най-сърдечен, драги ми Смахурко!

Твой приятел вечен:
Патиланчо Данчо

Издание:

Ран Босилек. Патиланци

ИК „Хермес“, София, 2009

Отговорен редактор: Венера Атанасова

Художествено оформление на корицата: Борис Стоилов

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.